

2016 იონესკო

მოგალოზის მსხვერპლნი

ფსევდოდრომამ „მოვალეობის მსხვერპლნი“ ეყენ ონესკო 1968 წელს დაწერა. პიესის შექმნის ამოსავალ წერტილად, როგორც თვით ავტორი ამბობდა, იმ სამყაროში უბიძგა, „დახუთულ მიწისქვეშა საპყრობილეს“ რომ ჰგავს; სადაც უველაფერი ერთმანეთს ანადგურებს, სადაც კეთილშობილურ რწმენას ამოფარებულნი თავიანთ სასიკვდილო ინსტიქტებს, ადამიანის ადამიანისადმი უკიდურეს სიძულვილს ნიღბავენ“. თავისი მოვალეობის ბრმად შემსრულებელ უველა დოგმატიკოსს, დრამატურგის აზრით, მზამწარედულ იდეოლოგიას დაქვემდებარებულს, მოღაქცეულ ფორმულებსა და დაღეილ ჭეშმარიტებებს ამოფარებულს, ძალუქს იქცეს სასტიკ მწვალებლად, შოკალადიდ, მკველიად.

უსტად ასეთია პიესაში პოლიციის ინსპექტორი, რომელიც ვიღაც შალოს ეძებს. მისდამი შინდობილ გამოძიებას ფანატოკოსის სიჭოუტითა და ჭალათის სისასტიკით ასრულებს. მსხვერპლი უბრალო ოზივტილი, „ხელმოცარული“ დრამატურგი შუბერტი აღმოჩნდება. ინსპექტორი მისგან იმ ადამიანთან ნაცნობობის აღიარებას ითხოვს, რომელიც საბრალო დრამატურგს არასოდეს უნახავს. პიესა „გაკეთილის“ პერსონაჟის მასწავლებლის მსგავსად, დასაწყისში შორიდებული, თავაზიანი, წინდხედული, ღამის შორცხვი პოლიციელი გამოძიების მსვლელიობაში უბეში, დესპოტი, საღისტი იდება და აცხადებს: მე მხოლოდ ჭარისკაცი ვარ, უბრალო ინსტრუმენტი და აღუშფოთებლად აწამებს შუბერტს, რათა მებნირების ხარვეზები ამოუვსოს. მებსირების ხარვეზების ამოსავსებად უკ მოხუცს პირში პურის ნაჭრებს ტურქოთავს, ტორძანებს — იღვე და ყლაპო. სიკვდილის წინ პოლიციელი „მოვალეობის მსხვერპლად“ აცხადებს თავს.

შუბერტი ერთგვარი მეთამბოხეა, არსებული რეჟიმით უკმაყოფილო, რადგან აწუხებს, რომ „რეკომენდაცია უველთვის ბრანებად იქცევა“ ხოლმე, ხოლო „წინადადებები მოულოდნელად მყატრი კანონის სახეს იღებს“. საპირისპირო პერსონაჟია მისი ცოლი მადლენი, რომელიც პოლიციის ინსპექტორს ჰგავს და კანონის დაც-

ვას მოითხოვს. იგი მებრძოლ „კონფორმიზმს“ წარმოადგენს და როგორც ჭეშმარიტი კონფორმიზტი მოითხოვს ინსპექტორის დაწყებული საქმის ბოლომდე მიყვანას.

პიესა მთავრდება: „იდეცი ყლაპე იდეცი ყლაპე!..“ ს ცხოველური ღრიალით. ფინალში მადლენი აცხადებს: ჩვენ მოვალეობის მსხვერპლნი ვართო.

მთელი პიესა შეიძლება გავიგოთ, როგორც დოგმატიზმის დენსოტიზმში გარდასახვისა და ტირანიად ქვევის სიმბოლური გამოხატულება; პიროვნების ტოტალიტარული ძალებით დათრგუნვისა და აზროვნებაზე დოგმატური სისტემის დამლუპველ მოქმედებად. ავტორი ამ ძალებსა და სისტემებს უველა არსებულ პოლიტიკურ რეჟიმში ზედავს; უველგვარი პოლიტიკური სისტემა „დათრგუნვის“ ფორმაო, აცხადებს, რადგან „ადამიანს თავისუფლებას ართმევს, პაიკად აქცევს, ამა თუ იმ იდეოლოგიის, მზა ფორმულათა სისტემების მქადაგებლად და „სოციალური ფუნქციის“ აღმასრულებლად... ამიტომ მათ წინააღმდეგ ზელოვანმა უნდა გაილაშქროს“. — ამბობდა დრამატურგი 1960 წელს, სორბონში გამართულ ლექციაზე (Eugene Ionesco „Notes et contre-notes“).

ამ პიესაში პირველად ვხვდებით იონესკოს დეკლარაციებს თეატრის შესახებ. ლაპარაკია „ირაციონალურ“ თეატრზე, ზელოვანის წარმოდგენაში შექმნილ თეატრზე; რადგან დრამატურგს მხოლოდ წარმოსახვა მიაჩნია ერთადერთ ჭეშმარიტებად. აქედან გამომდინარე, პიესაში არ არის მოქმედების თანამიმდევრული და ლოგიკური განვითარება; არის მხოლოდ დაგვიქცეული, ერთმანეთთან დაუკავშირებელი ეპიზოდები. ენა აქაც კარგავს თავის მნიშვნელობას. სიტყვები არაფერს გამოხატავენ და თავისთავად, პერსონაჟებისგან დამოუკიდებლად არსებობენ.

ჩვენ იონესკოს სამყაროში ვართ — აბსურდის, კოშმარის, მოულოდნელობის სამყაროში. „რაც უფრო მეტი მოულოდნელობაა, მით უფრო მეტი სანახაობაა. უფრო და უფრო ვრწმუნ-

დებით — რეალიზმი ყალბი და ირეალურია; მხოლოდ წარმოსახვაა კეთილშობილი. ცოცხალი ნაწარმოები ის ნაწარმოებია, რომელიც ავტებს, აბნევს მკითხველს, თვით ავტორსაც... ზელოვანების ნაწარმოები თანდაყოლილი ინტუიციების გამოხატულებაა: „ზელოვანი აღმოჩენის სამყარო“

როს და ხსნის მას. ამიტომაც დამოუკიდებელია და თავისი კანონებით ცხოვრობს... დრამატურგი თავის „შენიშვნებსა და კონტრ-შენიშვნებში“.

დავით კახაბერი

შსსვედროდრაგა

მოქმედი პირნი:

შუბერტი

მადლენი

პოლიციელი

ნიკოლა დე

ქალბატონი

მალო, რომლის გვარიც „ტ“ ასოთი ბოლოვდება

წერილი ბურჟუას საცხოვრებელი. შუბერტი შავიღის ქახლოს საფარმელში მოთავსებულა ჯა გაზეთს კითხულობს. მისი მუდღე მადლენი შავიღასთან ზის და წინდებს კემსავს. სიჩუმე.

მადლენი (მუშაობას წვევტს). ახალი რა წერია გაზეთში?

შუბერტი. არასოდეს არაფერი არ ხდება. კომეტები. კოსმოსური ქაოსი სამყაროში. თითქმის არაფერი. ვიღაცეებს აჯარიმებენ, რადგან მათი ძაღლები ტროტუარს აბინძურებენ...

მადლენი. კარგი უქნიათ. ფეხები პირდაპირ შიგ გვეფლობოდა.

შუბერტი. პირველ საერთულზე მცხოვრებნი კი ფანჯრებს დილაობით ძლივს აღებდნენ. სიბინძურე ნერვებს უშლიდათ.

მადლენი. მეტიმეტად ითხლიშებიან.

შუბერტი. რას იზამ ასეთი დროა. თანამედროვე ადამიანმა დაკარგა უწინდელი სიმშვიდე. (სიჩუმე). ო, არის ერთი ოფიციალური ცნობა?

მადლენი. რა ოფიციალური ცნობა?

შუბერტი. საკმაოდ საინტერესოა. ადმინისტრაცია აქებს დიდი ქალაქების მცხოვრებთა დაყოფის სისტემას, და, როგორც გვარწმუნებენ, ეს არის ერთადერთი საშუალება ეკონომიური კრიზისის, სულიერი წონასწორობისა და სარსებო დაბრკოლების დასაძლევად.

მადლენი. რა არა უცადეთ, მაინც ვერაფერს გავხდით. შეიძლება არც არავისი ბრალია.

შუბერტი. ჯერჯერობით ადმინისტრაცია მხოლოდ მეგობრულად გვიჩვენებს უმაღლეს ზომას. ნუ გაგბრვივებებით, მშვენივრად ვიცით, რომ რჩევა ყოველთვის ბრძანებად იქცევა ხოლმე.

მადლენი. ოღონდ შენ რამე განაზოგადო.

შუბერტი. ვიცით, რომ წინადადებები ერთბაშად დებულეებების, მკაცრი კანონების სახეს იღებენ.

მადლენი. რას იზამ, ჩემო საბრალო მეგობარო, კანონი საჭიროა და აუცილებელი, და რაკი აუცილებელია, კარგია, ხოლო რაც კარგია, ის სასიამოვნოცაა. მართლაც ძალიან სასიამოვნოა კანონის მორჩილება: იყო კარგი მოქალაქე, შეასრულო შენი მოვალეობა, გქონდეს სუფთა სინდისი!..

შუბერტი. დიახ, მადლენ, ნამდვილად მართალი ხარ, კანონი კარგია.

მადლენი. ცხადია.

შუბერტი. დიახ, დიახ. უარყოფა იმით არის კარგი, რომ ერთდროულად პოლიტიკურიცაა და მისტიკურიც. იმის ნაყოფს ორი მხარე აქვს.

მადლენი. ერთი გასროლით ორ კურდღელს კლავს.

შუბერტი. სწორედ ეს არის საინტერესო.

მადლენი. ხედავ?

შუბერტი. სხვათა შორის, დიდებულად მახსოვს ისტორიის გაკვეთილები, ეს ადმინისტრაციული სისტემა, დაყოფა-სისტემა, ეს ექსპერიმენტები, აგერ უკვე სამი საუკუნის წინ რომ სინჯეს და მერე, აგერ ხუთი საუკუნის წინ, ასევე ცხრამეტი საუკუნის წინადაც და შარშანაც...

მადლენი. ამ მზისქვეშეთში არაფერია ახალი!

შუბერტი. ...წარმატებით გამოსცადეს მთელს მოსახლეობაზე, მეტროპოლიაშიც, სოფლებშიც და ერებზეც. (ღკება). ისეთ ერებზე როგორიც ჩვენია!

მადლენი. დაჯექი.

(შუბერტი ჯდება).

შუბერტი. ის კი შეიძლება ითქვას, რომ ზოგიერთი პირადი ინტერესების შეწირვას მოითხოვს, რაც არცთუ ისე სასიამოვნოა.

მადლენი. ოღონდ ნაძაღდედად არა... მსხვერპლის გაღება მუდამ ძნელი როდია. მსხვერპლიც არის და მსხვერპლიც! თუ ზოგიერთი ჩვევების მოშლა თავდაპირველად სასიამოვნო არ არის, როცა მოიშლი, ერთხელ და სამუდამოდ მოშლილია და აღარც კი გაგახსენდება.

(სიჩუმე).

შუბერტი. შენ კინოში ხშირად დადიხარ და ძალიან გიყვარს თეატრი.

მადლენი. რასაკვირველია, როგორც სხვებს.

შუბერტი. უფრო მეტად, ვიდრე სხვებს.

მადლენი. ჰო, ალბათ, მეტად.

შუბერტი. დღევანდელ თეატრზე რას ფიქრობ, როგორია შენი თეატრალური კონცეფციები?

მადლენი. ისევ შენი თეატრი! ავიკვიატებია თეატრი, გაგავიჟებს და ებიძნება.

შუბერტი. მართლა გჯერა, რომ თეატრში რამე ახლის გაკეთება კიდევ შეიძლება?

მადლენი. გიმეორებ, მზის ქვეშეთში ახალი არაფერი ხდება. მაშინაც კი, როცა მზე არ არის.

(სიჩუმე).

შუბერტი. მართალი ხარ. ყველა პიესა, რომელიც ანტიკური ხანიდან დღევანდლამდე დაიწერა, მხოლოდ დეტექტივი იყო. თეატრი არასოდეს ყოფილა მხოლოდ და მხოლოდ რეალისტური და დეტექტიური. ყველა პიესა კეთილ დასასრულს იძიებს. გამოცანა, რომელსაც ფარდა ბოლო სცენაში ეხდება, ხანდახან ადრეც. ჯერ ძებნა იწყება, მერე კი პოულობენ. ისე კი სჯობს, ყველაფერი თავიდანვე გაგვიმხილონ.

მადლენი. შენ მაგალითი უნდა მისცე, ჩემო მეგობარო.

შუბერტი. მე ქალის სასწაულზე ვფიქრობ, რომელიც ღვთისმშობელმა

ცოცხლად დაწვას გადაარჩინა. თუ არ გავითვალისწინებთ ღვთაებრივ ჩარევას, რომელიც აქ არაფერ შუაშია, გვრჩება უბრალო ფაქტი — ქალმა თავისი სიმეფრთხე გამოველ მკვლელს მოაკვლევინა, გაურკვეველი მიზეზებით...

მადლენი. რა სამარცხვინოა!

შუბპარტი. ...მოდიხ პოლიცია, იძიებს საქმეს, აღმოაჩენს დამნაშავეს. ეს დეტექტიური თეატრია. ნატურალისტური თეატრი. ანტუანის თეატრი.

მადლენი. მართალია.

შუბპარტი. პარსებითად თეატრი სულ ერთ ადგილზე იყო გაყინული.

მადლენი. სამწუხაროა.

შუბპარტი. თეატრი იღუმალებაა, იღუმალება კი მუდამ დეტექტიურია.

მადლენი. აბა, კლასიციზმი?

შუბპარტი. კლასიციზმი დახვეწილი დეტექტიური თეატრია, როგორც მთელი ნატურალიზმი.

მადლენი. ორგინალური იდეები გაქვთ. შეიძლება სწორიც. მაგრამ მაინც უნდა შეეკითხო ავტორიტეტულ პიროვნებებს.

შუბპარტი. რომელ პიროვნებებს?

მადლენი. ასეთი ხალხი კინოს მოყვარულთა შორის არიან, საფრანგეთის კოლეჯის მასწავლებელთა შორისაც, აგრონომიული ინსტიტუტის გაფლენიან წევრებს შორისაც, ნორვეგიელებს შორისაც, ვეტერინარებს შორისაც... განსაკუთრებით ვეტერინარებს უნდა ჰქონდეთ ბევრი იდეა ამ საკითხზე.

შუბპარტი. იდეები ყველას აწუხებს. იდეები არ გვაკლია. მაგრამ იდეებზე მეტი მნიშვნელობა ფაქტებს აქვთ.

მადლენი. ფაქტები მხოლოდ ფაქტებია. მაინც უნდა ვკითხოთ.

შუბპარტი. უნდა ვკითხოთ.

მადლენი. მოსაფიქრებელი დროც უნდა მივცეთ. შენ ხომ გაქვს დრო...

შუბპარტი. ეს საკითხი ძალიან მითაცებს.

(სიჩუმე).

(მადლენი წინდების კემსვას აგრძელებს. შუბპარტი გაზეთს კითხულობს. ისმის კაკუნი, ოღონდ, არა იმ ოთახის კარზე, სადაც შუბპარტი და მადლენი არიან. შუბპარტი საფს ასწევს).

მადლენი. გვერდითაა კონსიერჟთან. ამ ქალს შინ ვერავინ მოიხელთებს.

(კონსიერჟის კარზე ხელახლა ისმის კაკუნი; ეტყობა კონსიერჟის ბინა კიბის იმავე ბაქანზეა, სადაც შუბპარტისა და მადლენის ბინაა).

პოლიციმელის ხმა. ჰეი, კონსიერჟ! კონსიერჟ!

(სიჩუმე. ისმის კაკუნი, ისევ კაკუნი და ისევ კაკუნი).

პოლიციმელის ხმა. კონსიერჟ! კონსიერჟ!

მადლენი. ამ ქალს შინ ვერასოდეს დაიჭერ. რა საზიზღრად გვემსახურებოან!

შუბპარტი. ეს კონსიერჟები ბინებს უნდა მიაჭედონ. ეტყობა ამ სახლში ვოლაცას ეძებენ. ხომ არ ვნახო?

(აღება და დაჯდება).

მადლენი (რბილად). რა ჩვენი საქმეა. კონსიერჟები ხომ არა ვართ, ჩემო მეგობარო! საზოგადოებაში ყოველ ადამიანს კარგად გარკვეული სოციალური მისია აკისრია!

(სინუმე. შუბერტი გაზეთის კითხულობს. მადლენი წინდებს კვსავს. მორი-
 დებული კაკუნი მარჯვენა კარზე).

შუბერტი. ახლა ჩვენი აკაკუნებენ.
მადლენი. ერთი ნახე, ვინ გვეწვია, ჩემო მეგობარო.
შუბერტი. გაუღებ.

(შუბერტი ადგება და მარჯვენა კარისკენ მიდის, აღებს; კარის ზღურბლზე პოლიციელი გამოჩნდება. ძალიან ახალგაზრდაა, პორტუგელი ილიაში აქვს ამო-
 ჩრილი, ღია მიხაკისფერი პალტო აცვია, ქუდი არ ახურავს, ქერაა, სახიამოვნო
 სახე აქვს, მეტისმეტად მოკრძალებულია).

პოლიციელი (კარის ზღურბლზე). საღამო მშვიდობისა, ბატონო. (მე-
 რე მადლენს, რომელიც დგება და კარისკენ მიდის). საღამო მშვიდობისა, ქალ-
 ბატონო.

შუბერტი. საღამო მშვიდობისა, ბატონო. (მადლენს). პოლიციელია.
პოლიციელი (მოკრძალებით ოდნავ წინ წამოიწეხს). მომიტყევეთ, ქალ-
 ბატონო და ბატონო, კონსიერჟთან ვიყავი, რაღაც მინდოდა მეკითხა, მაგრამ სა-
 ხლში არ დამხვდა.

მადლენი. ბუნებრივია.
პოლიციელი. ...ხომ ვერ მეტყვეთ სად არის? მალე მოვა თუ არა? ოჰ,
 მომიტყევეთ, მომიტყევეთ, მომიტყევეთ, მე... მე, რა თქმა უნდა, თქვენს კარზე არ
 დავაკაკუნებდი, კონსიერჟი რომ სახლში დამხვედროდა; ვერ გაუბედავდი თქვენს
 შეწუხებას...

შუბერტი. ნუ წუხნართ, მალე დაბრუნდება. კაცმა რომ თქვას, მარტო
 შაბათ საღამოობით გადის ზოლმე სახლიდან, ცეკვებზე დაბრძანდება. შაბათ სა-
 ღამოს არ გამოტოვებს. განსაკუთრებით მას მერე, რაც ქალიშვილი გაათხოვა;
 რაკი დღეს სამშაბათის საღამოა...

პოლიციელი. უსაზღვროდ მადლობელი ვახლავართ, ბატონო. გავალ,
 კიბეზე დაველოდები. პატივისცემით გეთხოვებით. უღრმესი მადლობა, ქალბა-
 ტონო.

მადლენი (შუბერტს). რა ზრდილი ახალგაზრდაა! თავაზიანობის განსა-
 ხიერებაა. ჰკითხე რა უნდა, იქნებ, შენც აცნობო რამე.

შუბერტი (პოლიციელს). რა გნებაეთ, ბატონო, იქნებ მეც შემიძლია ვი-
 პასუხოთ.

პოლიციელი. ნამდვილად გული დამწყდება, რომ შეგაწუხოთ.
მადლენი. სულაც არ შეგვაწუხებთ.

პოლიციელი. საქმე, ერთ მეტად უბრალო ამბავს ეხება...
მადლენი (შუბერტს). შემოიბატიყვე.

შუბერტი (პოლიციელს). კეთილი ინებეთ და შემობრძანდით, ბატონო.
პოლიციელი. ოჰ, ბატონო, მე, ნამდვილად, მე...

შუბერტი. ჩემი მეუღლე გთხოვთ შემობრძანდეთ, ბატონო.
მადლენი (პოლიციელს). ჩემი მეუღლე და მე გთხოვთ შემობრძანდეთ,

ძვირფასო ბატონო.
პოლიციელი (საათს დახედავს). დრო აღარა მქონია, უკვე მაგვიანდება!

მადლენი (იქით). ოქროს საათი აქვს!
შუბერტი (იქით). ჩემმა მეუღლემ უკვე შეამჩნია ოქროს საათი!

პოლიციელი. ...კეთილი, ხუთი წუთით შემოვალ, რაკი ასე ვსურთ... მაგ-
 რამ მე არ შემიძლია... იმ პირობით შემოვალ, თუ მაშინვე გამიშვებთ...

მადლენი. დამშვიდდით, ძვირფასო ბატონო, ძალით ვინ დავაკაკუნებთ? ერ-
 თი წამით ჩამოჯექით და დაისვენეთ.

პოლიციელი. გამაღობთ. თქვენგან ძლიერ დავალებული ვარ. უაღრესად თავაზიანი ბრძანდებით.

(პოლიციელი კიდევ ერთ ნაბიჯს გადადგამს ოთახში. ჩერდება. პალტოს გაიხსნის).

მადლენი (შუბერტს). რა მშვენიერი წაბლისფერი ტანსაცმელი აცვია. თანაც სულ ახალი!

შუბერტი (მადლენს). რა მშვენიერი ფეხსაცმელი...

მადლენი (შუბერტს). რა ქერა თმა აქვს! (პოლიციელი თმაზე ხელს გადაისვამს)... რა ლამაზი თვალები აქვს, გამოხედვა კი — სათნო. ასე არ არის?

შუბერტი (მადლენს). სიმპათიურია, ნდობით განგაწყობს. ბავშვური სახე აქვს.

მადლენი. ფეხზე ნუ დგახართ, ბატონო. ინებეთ და ჩამოჯექით.

შუბერტი. სკამზე დაბრძანდით.

(პოლიციელი კიდევ ერთ ნაბიჯს გადადგამს და არ ჯდება).

პოლიციელი. თქვენ ცოლ-ქმარი შუბერტები ხართ; ასეა ხომ?

მადლენი. რა თქმა უნდა, ბატონო.

პოლიციელი (შუბერტს). გემჩნევათ, თეატრი ვიყვართ, ბატონო.

შუბერტი. ე... ე... დიახ... მაინტერესებს.

პოლიციელი. მართალი ბრძანდებით! მეც, ბატონო, მეც მიყვარს თეატრი; მაგრამ ვაი, რომ სათეატროდ დრო სულაც არ მრჩება.

შუბერტი. მაინც ისეთ პიესებს თამაშობენ!

პოლიციელი (მადლენს). ბატონი შუბერტიც, მჯერა „დაყოფა — სისტემის“ მომხრეა.

მადლენი (გაოცებული). დიახ, მართალია, ბატონო.

პოლიციელი (შუბერტს). მაქვს პატივი გავიზიარო თქვენი აზრები, ბატონო. (ორივეს). ვინაობ, დროს რომ გართმევთ. მარტო იმის გაგება მიწოდდა, თუ როგორ იწერება თქვენს წინ, ამ ბინაში მცხოვრები პიროვნების გვარი — მალე, ბოლოში „ტ“-თი დაბოლოვებული, თუ „დ“-თი დაბოლოვებული. სულ ესაა.

შუბერტი (გაბედულად). მალე ბოლოში „ტ“-თი დაბოლოვებული.

პოლიციელი (უფრო ცივად). მეც ასე ვფიქრობდი... (პოლიციელი უსიტყვოდ, ჯიქურად წაიწვევს წინ; მადლენსა და შუბერტზე ერთი ნაბიჯით წინ დგას. მაგიდასთან მიდის, სკამს აიღებს და ჯდება. მადლენი და შუბერტი მის გვერდით დგანან. პოლიციელი პორტფელს მაგიდაზე დებს, ჯიბიდან დიდ პორტსიგარს იღებს, მერე აუჩქარებლად უკიდებს პაპიროსს, მასპინძლებს არ სთავაზობს, ფეხს ფეხზე გადაიდებს და კვამლს შეისუნთქავს). მამ, თქვენ იცნობდით მალეებს?

(ამ სიტყვებს იტყვის და ჯერ მადლენს შეხედავს, მერე შუბერტს. ამ უკანასკნელს დიდხანს აშტერდება).

შუბერტი (ოდნავ გაოცებული). არა, მე მათ არ ვიცნობ.

პოლიციელი. აბა, მამ საიდან იცით, რომ მათი გვარის ბოლოში „ტ“ იწერება?

შუბერტი (ძალზე გაოგნებული). აჰ, დიახ, მართალი ბრძანდებით... საიდან ვიცი? საიდან ვიცი? საიდან ვიცი? საიდან ვიცი?... საიდან ვიცი?.. არ ვიცი, საიდან ვიცი!

მადლენი (შუბერტს). უცნაური კაცი ხარ! უბასუხე. როცა მარტონი ვართ, სიტყვისთვის ჯიბეში არ მიძერები. ჩქარა ლაპარაკობ. ბევრს ლაპარაკობ. მეტ-ყველება ძლიერი გაქვს. ყვირი. (პოლიციელს). თქვენ მას ამ მხრივ არ იცნობთ. ოო, იგი უფრო მკვირცხლია, ვიდრე ახლა, ოჯახურ მყუდროებაში.

პოლიციელი. ამას ჩაივინიშნავ.

მადლენი (პოლიციელს). არადა, ძალიან კი მიყვარს. ჩემი ქმარია, ასე არ არის? (შუბერტს). აბა, ერთი ვცადოთ და გავიხსენოთ, ვიცნობდით თუ არა მალს! ილაპარაკე! თავს ძალა დაატანე, გაიხსენე...

შუბერტი (ერთხანს ჩუმადაა, ცდილობს გაიხსენოს. მისი სინუშე აღიზიანებს მადლენს; პოლიციელის სახე არაფერს გამოხატავს). ვიცნობ თუ არა, ვერ ვიხსენებ!

პოლიციელი (მადლენს). მოხსენით ჰალსტუხი, ქალბატონო. ალბათ ეს უშლის ხელს. უფრო გაუადვილდება.

შუბერტი (პოლიციელს). გმადლობთ, ბატონო. (მადლენს, რომელიც ძალბტუხს ხსნის). გმადლობთ, მადლენ.

პოლიციელი (მადლენს). ქამარიც, ფეხსაცმლის თასმებიც!

(მადლენი ხსნის ყველაფერს).

შუბერტი (პოლიციელს). ძალიან მიჭერდა, ბატონო, თქვენ ძალიან კეთილი ხართ.

პოლიციელი (შუბერტს). აბა, ბატონო!

მადლენი (შუბერტს). აბაა!

შუბერტი. ბევრად უკეთ ვსუნთქავ. უფრო თავისუფლად ვმოძრაობ, მაგრამ მაინც ვერ ვიხსენებ.

პოლიციელი (შუბერტს). კარგით ერთი, ბავშვი ხომ აღარა ხართ.

მადლენი (შუბერტს). კარგი ერთი, ბავშვი ხომ აღარა ხარ. გაიგე, რაც ვითხრეს?.. საგონებელში მაგდებ!

პოლიციელი (სკამზე ქანაობს. მადლენს). ყავას ხომ არ მონირთმევთ?

მადლენი. სიამოვნებით, ძვირფასო ბატონო, ახლავე მოვამზადებთ. ფრთხილად, ნუ ქანაობთ, შეიძლება წაიქცეთ.

პოლიციელი (სკამზე ქანაობას აგრძელებს). ნუ წუხხართ, მადლენ; (ორაზროვანი დიმილით შუბერტს). ხომ ასე ჰქვია? (მადლენს). ნუ სწუხხართ, მადლენ, მიჩვეული ვარ... ყავა ძალიან მაგარი იყოს და ძალიან დაშაქრული!

მადლენი. საში ნატეხი შაქარი?

პოლიციელი. თორმეტი ნატეხი! და ერთი ჭიქა კალვადოსი, დიდი ჭიქით.

მადლენი. კეთილი, ბატონო.

(მადლენი ოთახიდან მარცხენა კარით გადის. კულისებიდან ისმის ყავის საფქვაკის ხმა; თავიდან ისე ხმაურობს, რომ პოლიციელისა და შუბერტის ხმასაც ფარავს, მერე ნელ-ნელა სუსტდება).

შუბერტი. მამ, ბატონო, თქვენც ჩემსავით მტკიცე მომხრე ხართ „დაყოფა-სისტემისა“ პოლიტიკასა და მისტიკაში? მოხარული ვარ, რომ ხელოვნების გავებაში ერთნაირი გემოვნება გვაქვს. თქვენ შეძენილი გაქვთ რევოლუციური-დემოკრატიული ხელოვნების პრინციპები.

პოლიციელი. ჯერჯერობით ამას არ შეეხებით! (პოლიციელი ჯიბიდან ფოტოსურათს იღებს და შუბერტს გაუწვდის). ეცადე თავს ძალა დაატანო და გაიხსენო. ფოტოს დახედე, ეს მალაოა? (პოლიციელის ლაპარაკის ტონი ნელ-ნელა მკაცრი ხდება). მალაო, ხომ?

(ავანსცენის მარცხენა კუთხეში უცბად პროექტორი აინთება. გამოჩნდება დიდი პორტრეტი, რომელიც აქამდე არ ჩანდა. მასზე გამოსახულია, რა თქმა უნდა, დაახლოებით, ის კაცი, რომელსაც შუბერტი აღწერს ფოტოსურათის მიხედვით, ხელში რომ უჭირავს; მოქმედი პირები, ბუნებრივია, არავითარ ყურადღებას არ აქცევენ პორტრეტს. როგორც კი მისი აღწერა მორჩება, პორტრეტი სიბნელეში ქრება. შეიძლება უკეთესიც იყოს, თუ პორტრეტის მაგივრად მსახიობი იდგება, რომელსაც შუბერტის მიერ აღწერილი ნიშნები ექნება. ან შეიძლება პორტრეტიც იყოს და მსახიობიც, ავანსცენის ორივე ბოლოში).

შუბერტი (დიდხანს ყურადღებით აკვირდება სურათს და აღწერს მამაკაცის სახეს). ორმოცდაათიოდე წლის კაცია... დიახ... ვხედავ...

რამდენიმე დღის გაუპარსავია... მკერდზე ფირფიტა ჰკივია, რომელზედაც ნომერი 58.614 აწერია... დიახ, ასეა 58.614...

(პროექტორი ქრება, ავანსცენაზე სურათი თუ პიროვნება აღარ ჩანს).

პოლიციელი. მალა, ხომ? ძალიან მომთმენი ვარ, იცოდე.

შუბერტი (კარგა ხნის ღუმიღის შემდეგ). იცით, ბატონო ინსპექტორო, მე...

პოლიციელი. უფროსო!

შუბერტი. მომიტყვეთ, იცით, ბატონო უფროსო ინსპექტორო, ვერ ვცნობ. აი ასე, უპალტუხო, საყველღემოხეული, მომაკვდავის დასიებული სახე, როგორ ვიცნობ?... მგონი, დიახ, მგონი იმას უნდა ჰგავდეს... დიახ, დიახ... ის უნდა იყოს...

პოლიციელი. როდის გაიცანი და რას გიყვებოდა?

შუბერტი (სკამზე დაჯდობა). მომიტყვეთ, ბატონო უფროსო ინსპექტორო, საშინლად დავიდალქი..

პოლიციელი. გეკითხები, როდის გაიცანი და რას გიყვებოდა?

შუბერტი. როდის ვაგიცანი? (თავს ხელეგზო ჩარგავს). რას მიყვებოდა? რას მიყვებოდა, რას მიყვებოდა?

პოლიციელი. მიპასუხე!

შუბერტი. რას მიყვებოდა?... რას... ნეტავ, როდის შეიძლება გამეცნო?... ნეტავ, როდის ვნახე პირველად? უკანასკნელად როდისდა ვნახე?

პოლიციელი. ამაზე თქვენ უნდა მიპასუხოთ.

შუბერტი. სად მოხდა? სად?... სად?... ბაღში?... ბავშვობისდროინდელ სახლში?... სკოლაში?... პოლკში?... მისი ქორწინების დღეს?... ჩემი ქორწინების დროს?... მისი მოწმე ვიყავი?... ჩემი მოწმე იყო?... არა.

პოლიციელი. არ გინდა გაიხსენო?

შუბერტი. არ შემიძლია... არადა მახსოვს... ზღვის პირას ერთი ადგილი, ბინდბუნდი, ნესტიანი ამინდი, დიდი ხნის წინანდელი. შავი კლდეები... (თავს იქით მიაბრუნებს, საიდანაც მადლენი უნდა გამოვიდეს). მადლენ! ყავა მობრუნდა, ბატონ უფროს ინსპექტორს.

მადლენი (შემოდის). ყავა თავისითაც დაიფუკება.

შუბერტი (მადლენს). მადლენ, ყავაზე მაინც უნდა იზრუნო.

პოლიციელი (მაგიდას მუშტს დაარტყამს). ძალიან კეთილი კი ხარ, მაგრამ, ყავა შენი საქმე არ არის. სხვა რამეს მიხედე. ზღვის სანაპიროს რომელიღაც ადგილზე მელაპარაკებოდი... (შუბერტი ღუმიღის). გესმის ჩემი, ხომ?

მადლენი (აღელვებულია. პოლიციელის ავტორიტეტული ტონით გამოწვეული შიში და აღტაცება მასში ერთმანეთს ენაცვლება). ბატონი გეკითხება, გესმის მისი? უპასუხე.

შუბერტი. დიახ, ბატონო.

პოლიციელი. შერე? შერე?

შუბერტი. დიახ, მგონი იმ ადგილას უნდა გამეცნო. ორივე ახალგაზრდები უნდა ვყოფილიყავით!..

(სცენაზე დაბრუნებულ მაღლენს ვველაფერი გამოცვლილი უნდა ჰქონდეს, ხმაც, იერიც. ხმა ნაზი და მელოდირი აქვს. ძველი კაბა ჩამოუვარდება და შიგნით დეკოლტირებული კაბა გამოუნდება).

შუბერტი. არა, არა, იქ ვერ ვხედავ...

პოლიციელი. ვერ ხედავ? ვერ ხედავ? ამას დამიხედე! მაშ, სადღა ხედავ? ღუქნებში? ლოთო! და ამაზე იტყვიან ცოლშვილიანი კაციას!

შუბერტი. კარგად ვიფიქრე და მგონი, მალო „ტ“-თი დაბოლოვებული სადღაც ქვევით უნდა იყოს, სულ ქვევით...

პოლიციელი. მაშ, ჩაეშვი დაბლა.

მაღლენი (ტკბილი ხმით). სულ დაბლა, სულ დაბლა, სულ დაბლა, სულ დაბლა.

შუბერტი. იქ სიბნელე იქნება. ვერაფერს დაეინახავ.

პოლიციელი. მე გეტყვი. ჩემს რჩევას მიჰყევი. ძნელი არ იქნება. აბა, ჩასრიალდი.

შუბერტი. აჰ! უკვე ძალიან დაბლა ვარ.

პოლიციელი (შკაცრად). საკმარისი არ არის!

მაღლენი. საკმარისი არ არის, ძვირფასო, ჩემო საყვარელო, საკმარისი არ არის! (მოთენთილი მაღლენი, უხამსად ეხვევა შუბერტს. შერე მის წინ ჩაიწოქებს და მუხლების გაშლას აიძულებს). ფეხები გაშეშებული ნუ გიჭირავს! ფრთხილად, არ დაცურდე! საფეხურები სველია... (მაღლენი ღგება). მოაჯირს ხელი კარგად ჩასჭიდე... ჩადი, ჩადი... თუ გინდოვარ!

(შუბერტი მაღლენის მკლავს ევრდნობა, ვითომ კიბის მოაჯირია. და ისე მოძრაობს, თითქოს კიბის საფეხურებზე ჩადის. მაღლენი მკლავს გამოაცლის. შუბერტი ვერ ამჩნევს და განაგრძობს წარმოსახვითი მოაჯირის დაყრდნობას. საფეხურებზე ჩადის, მაღლენისკენ მიემართება. სახე გამოთავყვანებული აქვს. უცებ გაჩერდება, ხელს გაიშვერს, იატაკს უყურებს, შერე ირგვლივ იყურება).

შუბერტი. აქ უნდა იყოს.

პოლიციელი. ერთ წუთს...

შუბერტი. მაღლენ!

მაღლენი (უკან-უკან სავარძლისკენ მიდის, თან ტკბილი ხმით ამბობს). აქა ვარ... აქა ვარ... ჩადი... ერთი საფეხურიც... ერთი ნაბიჯიც... ერთი საფეხურიც... ერთი ნაბიჯიც... ერთი საფეხური... ერთი ნაბიჯიც... ერთი საფეხური... კუკუ... კუკუ... (სავარძელში გადაწვება). ძვირფასო...

(შუბერტი ვნებიანი და ნერვიული სიცილით მისკენ მიდის. მაღლენი აღტკინებული და ეროტიული სიცილით სავარძელში ზის და ხელებს შუბერტისკენ იწვდის. მღერის).

მაღლენი. ლა, ლა, ლა, ლა, ლა, ლა, ლა, ლა, ლა...

(შუბერტი სავარძლის ახლოს დგას, ხელები მაღლენისკენ აქვს გაწვდილი. ისე, თითქოს მაღლენი ჯერ კიდევ შორს იყოს. უცნაური სიცილით იცინის და ადგოლზე ქანაობს. ეს სცენა ერთხანს უნდა გაგრძელდეს. შერე მაღლენმა სიმღე-

რა უნდა შეწყვიტოს და გამაღიზიანებელი სიცილი დაიწყოს. შუბერტი (მოგუშული ხმით ეძახის).

შუბერტი. მაღლენ! მაღლენ! მოვდივარ... მე ვარ, მაღლენ! მე ვარ... ახლა-ვე... ახლავე...

პოლიციელი. პირველი საფეხურები კარგად ჩაიარა. საჭიროა უფრო ღრმად ჩაეშვას. ჯერჯერობით ყველაფერი კარგად მიდის.

(პოლიციელი ჩაერევა და ამ ეროტიულ სცენას შეწყვეტს. მაღლენი ადგება. ტკბილი ხმა ერთხანს კიდევ შერჩება, მერე ნელ-ნელა უქრება და უქმური ხდება, სცენის სიღრმისკენ წავა, პოლიციელს მიუახლოვდება. შუბერტს ხელები ჩამოუცივდება და ავტომატური ნაბიჯებით, განურჩეველი სახით დიდხანს მიდის პოლიციელისაკენ).

პოლიციელი (შუბერტს). კიდევ უნდა ჩახვიდე.

მაღლენი (შუბერტს). ჩაღი, საყვარელო, ჩაღი... ჩაღი... ჩაღი...

შუბერტი. ბნელა.

პოლიციელი. მაღოზე იფიქრე. თვალები კარგად მოათარე. ეძებე მალო...

მაღლენი (წამღერებით). ეძებე მალო, მალო, მალო...

შუბერტი. ტალახში დავდივარ. ფენსაცმლის ლანჩებზე მეწებება... ფეხები დამიძიმდა. მეწინია არ დავცურდე.

პოლიციელი. ნუ გეწინია. ჩაღი. გააღწიე. მოტრიალდი მარჯვნივ. მიტრიალდი მარცხნივ.

მაღლენი (შუბერტს). ჩაღი, ჩაღი, ძვირფასო, ჩემო ძვირფასო, ღრმად ჩაღი...

პოლიციელი. ჩაღი. მარჯვენა, მარცხენა, მარჯვენა, მარცხენა. (შუბერტი პოლიციელის ბრძანებების მიხედვით იქცევა და მთავარეულივით დადის. მაღლენი დარბაზს ზურავს შეაქცევს. მხარზე შალს მოიგდებს და მოიკუხება, ზურგიდან ძალიან მოხუცი უნდა ჩანდეს. ჩუმი ტირილისაგან მხრები უნდა უკანაკალებდეს). პირდაპირ იარე...

(შუბერტი მაღლენისკენ შებრუნდება და ელაპარაკება. მწუხარე სახე აქვს, ხელები — შეერთებული).

შუბერტი. მართლა შენა ხარ, მაღლენ! შენა ხარ მაღლენ? რა უბედურებაა! როგორ მოხდა? ეს როგორ შეიძლება? როგორ ვერ შევაძინე... საბრალო პატარა მოხუცი, საბრალო გამწოფიტული თოჯინა, არადა შენა ხარ. როგორ შეცვლილხარ! როდის მოხდა? ხელი როგორ არ შეუშალე? ამ დილას ჩვენს გზაზე ყვაილები ეფინა. ზეცა მზით ივსებოდა. შენი სიცილიც ნათელი იყო. ჩვენ სულ ახალთახალი ტანსაცმელი გვეცვა. მეგობრებით ვიყავით გარშემორტყმული. მკვლარი არავინ იყო. შენ ტირილი ჯერ არ იცოდი. ზამთარი უცებ მოვიდა. ჩვენი გზა გაუკაცრიელდა. საღ არიან დანარჩენები? გზისპირა საფლაპებში. ჩვენ სინარული მოგვაპარეს. გამარცხლები ვართ. ვაი! ვაი! განა კიდევ ვიპოვით ცისფერ სინათლეს. მაღლენ, დამიჯერე, გეფიცები, მე არ დამიბერებიხარ! არა... არა... არ მინდა, არ მჯერა, სიყვარული ყოველთვის ახალგაზრდაა. სიყვარული არასოდეს კვდება. მე არ შეეცვლილვარ. შენ ხომ არა და არა. მარტო გვეჩვენება. არადა თავს ვერ მოვიტყუებთ. შენ ბებერი ხარ. როგორ დაბერდი! ვინ დაგაბერა? ბებერი, ბებერი, ბებერი, ბებერი, პატარა ბებერი, ბებერი თოჯინა. ჩვენი ახალგაზრდობა გზაშია. მაღლენ, ჩემო პატარა გოგონა. ახალ კაბას გიყვიდი, სამკაულებს, ფურისულების თაიგულს. შენი სახე სინორჩეს დაიბრუნებს ისევ. მე ასე

მინდა. მიყვარხარ. როცა უყვართ, არ ბერდებიან. გაახალგაზრდავდი. გადააგდე შენი ნილაბი. თვალბში შემომხედე. უნდა იცინო. იცინე, ჩემო პატარა ვოგონავ. იცინე, რომ ნაოჭები გავისწორდეს. ოჰ! სიმღერით სირბილი რომ შეგვეძლოს. მე ახალგაზრდა ვარ. ჩვენ ახალგაზრდები ვართ.

(მაყურებელთა დარბაზისკენ ზურვით შებრუნდება. მადლენს ხელს მოჰკიდებს და მიხრწნილი მოხუცების ხმით, თითქოს მირბიანო, ორივე მღერის. მათი ხმა მოტეხილია და ცრემლში არეული).

შუბერტი (მადლენი დროდადრო ხმას აძლევს). გაზაფხულის ნაკადულები... ნორჩი ფოთლები... მომხიბლავი ბაღი წყვილიაღში ჩაიძირა, ტალახში ჩაცურდა... ჩვენი სიყვარული წყვილიაღშია, ჩვენი სიყვარული წყვილიაღშია. ახალგაზრდობა დაკარგულია. ცრემლები წმინდა ნაკადულებად იქცა... სიცოცხლის ნაკადულებად, უკვდავების ნაკადულებად... თუ ყვავიან ყვავილები ტალახში...

პოლიციელი, ასე არა. ეს არ გვინდა. დროს კარგავ. მალე დაგავიწყდა. ნუ ჩერდები. ნუ ზარმაცობ. სწორი გეზი აიღე. თუ მალოს ფოთლებში, ან ნაკადულებში ვერ ხედავ, ნუ გაჩერდები. გზა გააგრძელე. დრო არა გვაქვს. ის შეიძლება გაიქცეს. უფრო იცის საით წავა. გული ავიწყდა. საკუთარი თავი შეგებრალა, ამიტომაც ჩერდები. გული არ უნდა ავიწყდეს და გაჩერებაც არ შეიძლება.

(პოლიციელის პირველხავე სიტყვებზე მადლენი და შუბერტი სიმღერას წყვეტენ. პოლიციელი ახლა უკვე მადლენს მიმართავს, რომელიც შემობრუნებულია და ფეხზე დგას). როგორც კი გული აუწყდა, მაშინვე გაჩერდა.

შუბერტი. გული აღარ ამიწყდება, ბატონო უფროსო ინსპექტორო.

პოლიციელი. ამასაც ვნახავთ. აბა, ჩადი. მოტრიალდი და ჩადი.

(შუბერტი სიარულს გააგრძელებს. მადლენი ისევ ისეთი ხდება, როგორც წინა სცენაში იყო).

შუბერტი. განა საქმაოდ დაბლა არ ჩავედი, ბატონო უფროსო ინსპექტორო?

პოლიციელი. ჯერ არა. უფრო ღრმად ჩადი.

მადლენი. თამამად.

შუბერტი (თვალბში დახუჭული აქვს და ხელები გაწვდილი). ვვარდები, ვვარდები, ვვარდები...

პოლიციელი. აღარ ადგე.

მადლენი. აღარ ადგე, ძვირფასო.

პოლიციელი. ეძებე მალე, მალე — „ტ“-თი დაბოლოებული. მალოს ხედავ? მალოს ხედავ?.. უახლოვდები?

მადლენი. მალე... მალე-ო-ო-ო-ო...

შუბერტი (ისევ თვალბდახუჭული). თვალბს კი ვაცეცხვ, მაგრამ...

პოლიციელი. მე არ მითქვამს, თვალბით იკითხე შეთქი.

მადლენი. ჩადი. ჩაცურდი, ძვირფასო.

პოლიციელი. უნდა შეეხო, ჩაებლაუჭო, ხელი სტაცო. ხელი გაიწვდინე, ხელები აცეცე... ნუ გეშინია...

შუბერტი. ვეძებ...

პოლიციელი. წყლის ქვეშ ათას მეტრზეც კი არ არის ჩასული.

მადლენი. ჩადი რაღა, ნუ გეშინია.

შუბერტი. გვირაბი ჩახერგილია.

პოლიციელი. ჩადი. ჩადი.

მადლენი. უფრო დაბლა ჩაეშვი, ჩემო ძვირფასო.

პოლიციელი. ლაპარაკი კიდევ შეგიძლია?

შუბერტი. ტალახი ნიკაპამდე მწვდება.

პოლიციელი. არაფერია. ტალახს არ შეუშინდე. ჯერ შორსა ხარ მალოსავან.

მადლენი. უფრო ჩაეშვი, ძვირფასო. უფრო სქელ ფენებში ჩადი.

პოლიციელი. ნიკაპითაც ჩაეშვი. აი ასე. პირითაც...

მადლენი. პირითაც. (შუბერტი, ვითომ იზრჩობაო ისეთ ხმებს გამოცემს). აბა, ჩაეფალი... უფრო ღრმად, უფრო დაბლა, კიდევ...

(შუბერტი ბუფბუფის ხმებს გამოცემს).

პოლიციელი. ცხვირითაც...

მადლენი. ცხვირითაც...

(ამ ხნის განმავლობაში შუბერტის მოქმედება წყალში ჩაშვებასა და წყალში დახრჩობას ჰგავს).

პოლიციელი. თვალებითაც...

მადლენი. ერთი თვალი გაახილა ტალახში... წამწამს გადააცილა უკვე... (შუბერტს). უფრო მეტად დახარე შუბლი, ჩემო საყვარელო.

პოლიციელი. უფრო ხმამაღლა უთხარი, არაფერი ესმის...

მადლენი (შუბერტს, ძალიან ხმამაღლა). უფრო მეტად დახარე შუბლი, ჩემო საყვარელო!.. ჩადი! (პოლიციელს). ყოველთვის ყურთ აკლია.

პოლიციელი. ყურის წვერი ისევ უჩანს.

მადლენი (ყვირილით, შუბერტს). ძვირფასო... ყური ჩაყავი!

პოლიციელი (მადლენს). თმა უჩანს.

მადლენი (შუბერტს). თმა გიჩანს... ბოლოს და ბოლოს ღრმად ჩადი. ხელები გაშალე ტალახში, თითები გაფარჩხე, გაცურე ეგ სისქე და მალოს დაეწიე, რადაც არ უნდა დაგიჯდეს... ჩადი... ჩადი...

პოლიციელი. უფრო ღრმად უნდა ჩაეფლო: რასაკვირველია, შენი ცოლი მართალია. სიღრმეში უნდა იპოვო მალო.

(სიჩუმე. ვითომ შუბერტი ძალიან ღრმად არის ჩაფლული. ძლივძლივობით მოძრაობს. თვალები დახუჭული აქვს, თითქოს წყლის ქვეშ არის).

მადლენი. მისი ხმა აღარ მესმის.

პოლიციელი. ხმის საზღვარი გადალახა.

(სიბნელე. ისმის მოქმედი პირების ხმები, მაგრამ ერთხანს აღარა ჩანან).

მადლენი. ოჰ! საცოდავი. მეშინია! მისი სათაყვანებელი ხმა აღარ მესმის...

პოლიციელი (მადლენს, მკაცრად). ხმა ისევ დაგვიბრუნდება. წუწუნით მდგომარეობას ართულებ.

(სინათლე. სცენაზე მხოლოდ მადლენი და პოლიციელია).

მადლენი. აღარ ჩანს.

პოლიციელი. ხედვის კედელიც გადალახა.

მადლენი. ის საფრთხეშია. საფრთხეშია! ამ თამაშში არ უნდა ჩაგბმულიყავი.

პოლიციელი. დაგიბრუნდება, მადლენ, შენი საუნჯე. შეიძლება შეაგვიანდეს, მაგრამ აუცილებლად დაგიბრუნდება. წარმოიდგენა ჯერ არ დამთავრებულა. კერკეტი კაკალია.

მადლენი (ტირილით). არ უნდა მექნა. ცუდად მოვექეცი. რა დღეში უნდა იყოს ახლა! ჩემო საცოდავო სიყვარულო...

პოლიციელი (მადლენს). გაჩუმიდი, მადლენ! რისა გეშინია, ჩემთან არა ხარ... ჩვენ ახლა მარტონი ვართ. ორნი, ჩემო ლამაზო.

(უცბად მოხვევა და გულში ჩაიკრავს მადლენს).

მადლენი (ტირილით). ეს რა ვქენი! მაგრამ საჭირო კი იყო... ყველაფერი ხომ კანონიერია?

პოლიციელი. დიახ, რა თქმა უნდა. ნუ გეშინია, დაგიბრუნდება. ყოჩაღად იყავი. არც მე მძულს იგი.

მადლენი. მართლა?

პოლიციელი. დაგიბრუნდება. ერთი მოსახვევიდან გამოგვეცხადება... (კულისებიდან კენესა ისმის). გესმის... მისი სუნთქვა...

მადლენი. დიახ, მისი სათაყვანებელი სუნთქვაა.

(სიბნელე. მერე სინათლე. შუბერტი სცენას გადაჭრის. ორი დანარჩენი მოქმედი პირი სცენაზე აღარ არიან).

შუბერტი. დავინახე... დავინახე...

(მისი სიტყვები კენესით ითქმება. მარჯვნივ გადის. მადლენი და პოლიციელი მარცხნიდან შემოდის. ორივენი სულ სხვა პერსონაჟებად უნდა იყვნენ გარდასახულნი და ასეთი სცენა გაითამაშონ):

მადლენი. ბილწი ხარ! დამამცირე და მთელი ცხოვრება მაწამე. გადამაგვარე. დამაბერე. დამამსხვრიე. ვეღარ ავიტან.

პოლიციელი. რას აპირებ?

მადლენი. თავს მოვიკლავ. თავს მოვიწამლავ.

პოლიციელი. თავისუფალი ხარ. ხელს არ შეგიშლი.

მადლენი. თავისუფალიც გახდები და ქმყოფილიც! განა არა, გინდა ჩემგან თავი გაითავისუფლო! ვიცი! ვიცი!

პოლიციელი. რაიმეს საზღაურის ფასად, თავისუფლება არ მინდა! მაგრამ უშენოდაც კარგად გავძლებ. შენი წუწუნის გარემუც. მოსაწყენი ქალი ხარ. ესეც შენ. ცხოვრებისა არაფერი გაგეგება. ყველას თავს აბეზრებ.

მადლენი (ქვითინით). ურჩხულო!

პოლიციელი. ნუ ტირი. უფრო მახინჯი ჩანხარ, ვიდრე ხარ...

(შუბერტი ისევ გამოჩნდება. ოღონდ შორიდან ჩანს — უსიტყვო და უძღური. ამ სცენას თვალს ადევნებს, ხელებს იფშენებს და მისი ბურტყუნი ისმის: „მამა, დედა, მამა, დედა...“).

მადლენი (მოთმინებადაკარგული). ეს უკვე მეტისმეტია. ამას ვეღარ ავიტან.

(კორსაქიდან პატარა ფლაკონს იღებს და ტუნებთან მიიჭებს).

პოლიციელი. გიჟი ხარ. მოეშვი მაგ რაღაცას.

(პოლიციელი მადლენს მივარდება და ხელში სწვდება, საწამლავის დალევაში ხელი რომ შეუშალოს. უცებ სახის გამომეტყველება ეცვლება და დალევას აძალებს. შუბერტი შეჭყურებს. სიბნელე. მერე სინათლე. შუბერტი სცენაზე მარტოა).

შუბერტი. რვა წლისა ვიქნები. საღამოა. დედაჩემს ხელი ჩაუჭიდა. ეს ბლომეს ქუნაა, დაბომბვის მერე. ჩვენ ნანგრევების გასწვრივ მივდივართ. მეშინია. ჩემი ხელი დედაჩემის ხელში თრთის. კედლის ნაწილებს შორის ჩრდილები გამოჩნდა. სიბნელეში მარტო მათი თვალები ანათებს...

(მადლენი ჩუმად გამოდის და შუბერტისკენ მიემართება. იგი მისი დედა).

პოლიციელი (სცენის მეორე ბოლოს გამოჩნდება, ნელ-ნელა ახლოვდება). აბა, შავ აჩრდილებს კარგად დააკვირდი. შეიძლება მათ შორის მალოც იყოს...

შუბერტი. მათი თვალები ჩაქრა... ყველაფერი სიბნელეში ჩაინთქა. გარდა ერთი შორეული სარკმელისა. ისეთი წვვლიაღია, დედაჩემსაც კედარ ვზედავ. მისი ხელი გადნა. მისი ხმა კი მესმის.

პოლიციელი. მალოზე უნდა გელაპარაკოს.

შუბერტი. ძალზე ნაღვლიანად მითხრა, ბევრი ცრემლის დაღვრა მოგიწევს, როცა მივატოვებ, ჩემო შვილო, ჩემო ბარტყო...

მადლენი (ძალიან აღერსიანი ხმით). ჩემო შვილო, ჩემო ბარტყო...

შუბერტი. ამ სიბნელეში და ტალახში მარტო დარჩებიო...

მადლენი. ჩემო საბარალოვ, სიბნელეში და ტალახში, მარტოდ-მარტო, ჩემო ბარტყო.

შუბერტი. მისი ერთი ხმა და ერთი ამოსუნთქვა მიმიძღვება და მეუბნება...

მადლენი. უნდა მიუტყეო, შვილო ჩემო, მიტყევა ყველაზე დიდი რამაა.

შუბერტი. ყველაზე დიდი რამ.

მადლენი. ყველაზე დიდი რამ.

შუბერტი. კიდევ მეუბნება, რომ...

მადლენი. ...მოვა ცრემლების დრო, სინდისის ქენჯნის დროც, მონანიების დროც. კარგი უნდა იყო. კარგი თუ არ იქნები და მიმტყეველი, დაიტანჯები. როცა ნახავ, დაუჯერე, მოეხვიე და მიუტყევე.

(მადლენი ჩუმად გადის. შუბერტი პოლიციელის წინ დგას, რომელიც მაყურებლისკენ მიბრუნებულია და მაგიდასთან ზის, თავი ხელებში ჩაურგავს და უძრავად გაშეშებულია).

შუბერტი. ხმა მიჩუმდა. (პოლიციელს მიმართავს). მამა, ჩვენ ვერასოდეს ვუგებდით ერთმანეთს... გესმის ჩემი? ჩვენ უკვე მოგიტყევეთ, გაპატიეთ. დაგვიკარებ... სახე შეჩვენე! (პოლიციელი არ ინძრევს). მკაცრი იყავი. შეიძლება ბოროტიც არ იყავი, მაგრამ მკაცრი კი იყავი. შენი ძალადობა მძულდა, შენი ეგოიზმი. სისუსტე ვერ გაპატიე. შენ მცემდი. მე შენზე ძლიერი ვიყავი. ჩემმა ზიზღმა უფრო მეტი ზიანი მოგაყენა. ჩემმა ზიზღმა მოგკლა. ასე არ არის? მისმინე... დედაჩემის გამო შური უნდა მეძია... ვალდებული ვიყავი. ვიყავი კი ვალდებული?.. მან გაპატია, მაგრამ მე ვერ გაპატიე... რას ემსახურება შურისძიება? შურისძიებივლი ყველაზე უფრო იტანჯება... მისმენ? სახე გამოაჩინე. ხელი მომეცი. ჩვენ შეგვეძლო კარგი ამხანაგები ვყოფილიყავით. მე უფრო ბოროტი ვიყავი,

ვიდრე შენ. შენ ბურჟუა იყავი. მერე რა? მე ვცდებოდი, რომ მეზიზღებოდი! შენზე უკეთესი რითი ვარ? რა უფლებით დაისაჯე? (პოლიციელი არ იძინევა). შევერივდეთ! შევერივდეთ! ხელი მომეცი! წაშო ჩემთან. ამხანაგები ვიპოვოთ. ერთად დავლევთ. შემომხედე, შემომხედე, ჩვენ ერთმანეთს ვგავართ. შენ ეს არაფერს გუუბნება... რომ შემოგეხება, დაინახავდი როგორ გგავარ. ყველა შენი ნაკლი მეცა მაქვს. (სინჟუმი, პოლიციელი ისევ ისე ზის). ზიზღის ღირსი ვარ, ვიღას შევებრალები? შენ თუნდაც მაპატიო, მე ვერ ვაპატიებ საკუთარ თავს!

(პოლიციელი გაშეშებული ზის. მაგრამ სცენის მოპირდაპირე კუთხიდან მაგნიტოფონზე ჩაწერილი პოლიციელის ხმა გაისმის. შებერტი მონოლოგის ბოლომდე უძრავად ხელეწამოყრილი დგას. მისი სახე არაფერს გამოხატავს, მაგრამ დროდადრო თითქოს იღვიძებსო უიშვლოდ).

პოლიციელის ხმა.¹ შეილო ჩემო, მე სავაჭრო ფირმის წარმომადგენელი ვიყავი. ჩემი ხელობა მაიძულებდა მთელი დედამიწის ზურგზე მეხეტიალა. ვაი, რომ ოქტომბრიდან მარტამდე მუდამ ჩრდილოეთ ნახევარსფეროზე ვიყავი, აპრილიდან სექტემბრამდე კი სამხრეთ ნახევარსფეროში. ასე რომ, ჩემს ცხოვრებაში მუდამ ზამთარი იყო. მათხოვარივით ვროშებს მაძლევდნენ, ცუდად ვიყავი ჩაცმული, არც ჯანმრთელობა მივარგოდა. რაღაცა მუდამ მაბრაზებდა. ჩემი მტრები უფრო და უფრო ძლიერდებოდნენ, უფრო და უფრო მდიდრდებოდნენ, მფარველები კი კოტრდებოდნენ, ან ილუპებოდნენ, ზოგს სამარცხვინო ავადმყოფობა შეჰყოლიდა, ზოგი ქვეყნის ასაგებები გამხდარიყო. იმედის გაცრუების მეტი არაფერი მერგო. სიკეთე, მე რომ ჩავლიოდი, ბოროტებით იცვლებოდა; ბოროტება კი, რომელსაც მე მიკეთებდნენ, სიკეთით არასოდეს შეცვლიდა. მერე ჯარისკაცად მაქციეს. მიბრძანეს და იძულებული გავხდი, სხვებთან ერთად, ათიოდე ათასი მტრის ჯარისკაცი, ქალი, მოხუცი და ბავშვი გამეყლიტა. მერე ჩემი მშობლიური ქალაქი და მისი ვარეუბნები მთლიანად დაინგრა. მშვიდობა დადგა, სიღარიბე კი მაინც ვაგრძელებდა. აღამიანი შემეზიზღა. მშვიდი საშინელი შურისძიებები მეხატებოდა. შემძულდა დედამიწა, მზე და მისი თანამგზავრები. სხვა სამყაროში მინდოდა გადასახლება. მაგრამ ეს სხვა სამყარო არ არსებობს.

შუბერტი (იგივე პოზაში). არ სურს შემომხედოს... დალაპარაკება არ უნდა.

პოლიციელის ხმა.² (თოთონ პოლიციელი იგივე უცვლელ პოზაშია). შენ, ჩემო შეილო, ზუსტად მაშინ დაიბადე, როცა პლანეტის აფეთქებას ვაპირებდი. შენმა დაბადებამ გადაარჩინა პლანეტა. შენ შემოშალე ხელი, რომ მოემსპო მთელი სამყარო. შენ შემარივე კაცობრიობასთან; განუწყვეტლივ მიაბზობდი მის ამბებს, მის უბედურებებს, დანაშაულს, იმედებს და უიმედობებს. მე ვკანკალებდი მის ბედზეც... და შენს ბედზეც.

შუბერტი (იგივე უცვლელ პოზაში). ვერაფერს ვავიგებ...

პოლიციელის ხმა.³ დიახ, არარაობიდან ძლივს გამოჩნდი, რომ უკვე ვიგრძენი, როგორ განვიარადდი. ვიგრძენი ბედნიერებაცა და უბედურებაც, ქვის გულად გადამეწმინდა, თავებზე დამეხვა, სინდისმა შემაწუხა, რაკი შენი ამქვეყნად მოვლენისათვის ხელი მინდოდა შემეშალა. ამის გამო ზარდამციემი შიში ვიგრძენი. მილიარდობით ბავშვის გამო, რომლებსაც დაბადება შეეძლოთ და ვერ დაიბადნენ, მტანჯველი სინანული მომერია. წარმოვიდგინე ურიცხვი სახე, რომელთაც არავინ მოეფერებოდა; პატარა ხელები, რომლებსაც არასოდეს არც ერთი მამა არ დაიჭვრდა ხელში; ტუჩები, რომლებიც ვერასოდეს იყბებდნენ.

1, 2, 3, ან თვითონ პოლიციელი.

და ამ სიცარიელის შევსება სულიერებით მოვიწადინე. ვეცადე წარმომედგინა ის პატარა ქმნილებანი, ბედმა რომ არსებობა არ არგუნა, მინდოდა წარმოვსახელო შემექმნა ისინი და ტირილის შესაძლებლობა მიმეცა მათთვის.

შუბერტი (ისევ იმ უცვლელ პოზაში). იგი ყოველთვის დუმდა!...

პოლიციელის ხმა.¹ და ამ დროს მოზღვავებულმა სიხარულმა წამლეკა: შენ დაბადა, ძვირფასო შვილო, შენ, ერთი მოცმცემე ვარსკვლავი ქუფრ ოკეანეში; შენ იყავი კუნძული სიცარიელით ვარშემორტყმული, რომლის არსებობამაც არარაობას აზრი წაართვა. მე გიკონიდი თვალებს, ვტიროდი და ვამბობდი: „ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო!“ ვწურწულედი და უფალს მადლობას ვწირავდი, რადგან თუ ის არ იქნებოდა, არც შენ იქნებოდი, შვილო ჩემო; შენ ყველაზე კეთილი დაბოლოება იყავი მთელი სამყაროს ამბისა. მიზეზსა და შედეგს შორის, იქნებოდი თუ არ იქნებოდი, მაინც უწყვეტი ვაჭვია, რისი შედეგითაც ყველა ომი, ყველა რევოლუცია, წარღვნები, ყველა სოციალური კატასტროფა, გეოლოგიური, კოსმიური მოვლენები, რადგან ყველაფერი ყველანაირი წყობის უნივერსალური მიზეზების შედეგია; და შენც, ჩემო შვილო, აგრეთვე. მე ვცანი უფალი მთელი ჩემი სიღარიბითა და საუკუნეთა სიღარიბითაც, ყველა უბედურებებითა და ყველა ბედნიერებით, შეურაცხყოფითაც, შიშითაც, მწუხარებითაც, რომლის დაგვირგვინებაც შენი დაბადება იყო, რამაც გაამართლა და გამოისყიდა ჩემს თვალში ისტორიის უბედურებანი. შენი სიყვარულის გამო ხალხს შევუნდე. და მაშინ ყველა გადარჩა, რაკი შენს დაბადებას უნივერსალური არსებობის საკმიდან ვერაფერი ამოშლიდა. მაშინაც, შენ რომ არ იყავი, ხელს ვერაფერი შემიშლის მის შექმნაში მეთქი. შენ სამუდამოდ იყავი, ჩაწერილი სამყაროს ნუსხაში და საფუძვლიანად აღბეჭდილი უფლის მარადიულ ხსოვნაში.

შუბერტი (ისევ პოზაში). არასოდეს იტყვი, არასოდეს, არასოდეს...

პოლიციელის ხმა.² (ტონს იცვლის). და შენ... უფრო მეტიც, მე ვამაყობდი შენით. უფრო მეტიც, მიყვარდი. უფრო მეტიც, შენ გეზიზღებოდი და ყველა დანაშაული მე დამმარტლე, რაც ჩამიდენია და რაც არ ჩამიდენია. დედა-შენი იყო საცოდავი. მაგრამ ვის შეუძლია იცოდეს ჩვეს შორის რა მიზნა? და ვისი ბრალია? ჩემი ბრალია, თუ მისი ბრალია? თუ ჩემი ბრალია...

პოლიციელის ხმა.³ ჩემზე, ამაოდ თქვით უარი. ამაოდ გაწითლდით ჩემს გამო და სირცხვილად მიიჩნიეთ ჩემი ხსენება. მე სიძულვილი აღარც მსურს და აღარც შემიძლია. მსურდა თუ არ მსურდა, მაინც მოვიტყევე. მე უფრო ვარ შენგან დავალებული, ვიდრე შენ ჩემგან. აღარ მინდა იწვალო და თავი დამნაშავედ იგრძნო. დაივიწყე ყველაფერი, რაც შენი შეცდომები გვონია.

შუბერტი. მამი, რატომ არ ლაპარაკობ. რატომ არ ვინდა მიპასუხო... ვაი, რომ შენს ხმას ვერასოდესს გავიგებ... ვერასოდეს, ვერასოდეს, ვერასოდეს... ვერასოდეს გავიგებ...

პოლიციელი (უცებ ადგება, შუბერტს). ამ ქვეყანაში მამებს დედების გული აქვთ. ტირილი და ვოდება რისი მაქნისია. პირად ამბებს რას დაემებ! მალოს მიხედვ. მის კვალს მისდიე. თავიდან ყველაფერი ამოიგდე. ყველა საქმეზე მეტად, მხოლოდ მალაო საინტერესო.

შუბერტი. ბატონო უფროსო ინსპექტორო, მაინც მინდოდა მცოდნოდა, ისინი ჩემი მშობლები იყვნენ...

პოლიციელი. მოიშორე ეს კომპლექსები! ამით ცუდ გუნებაზე ვერ დაგვაყენებ. მამაშენი, დედაშენი... დეთისმოშიშთა ფილიალია, თუ რა?!. ეს ჩემი საქმე არ არის. ამისთვის კი არ მიხდიან ფულს. გზა ვაგარძედე.

შუბერტი. უფრო ღრმად უნდა ჩავიდე, ბატონო უფროსო ინსპექტორო?..

1, 2, 3, ან თვითონ პოლიციელი.

(ფეხის დასადგმელ ადგილს ბრმასავით ეძებს).

პოლიციელი. რასაც ნახავ ყველაფერს დაწვრილებით გვეტყვი!

შუბერტი (ყოყმანით მიიწევს წინ). ...მარჯვნივ, მარცხნივ, მარცხნივ...

პოლიციელი (მადლენს, რომელიც მარჯვნიდან შემოდის). საფეხურებზე — ფრთხილად, ქალბატონო...

მადლენი. გმადლობთ, ძვირფასო მეგობარო, თქვენ რომ არა, დავეცემოდი.

(პოლიციელი და მადლენი სპექტაკლის მაყურებლებად იქცევიან).

პოლიციელი (თავაზიანად — მადლენს). მკლავზე დამყვანდით...

(პოლიციელი და მადლენი დაჯდებიან. შუბერტი ერთხანს ბინდებულში ქრება, მერე გამოჩნდება პროსცენიუმზე, ანდა პატარა სცენაზე).

პოლიციელი (მადლენს). დაბრძანდით. საცაა დაიწყება. სპექტაკლებს ყოველ საღამოს მართავენ.

მადლენი. კარგი ქენით, რომ ადგილები დაჯავშნეთ.

პოლიციელი. ამ სავარძელში დაბრძანდით.

(ერთმანეთის გვერდით დაჯდებიან).

მადლენი. გმადლობთ, ძვირფასო მეგობარო. კარგი ადგილებია? საუკეთესოა? ყველაფერს დაეინახავთ? ყველაფერს კარგად გავიგებთ? ჭოგრიტი გაქვთ?

(შუბერტი პატარა სცენაზე გამოჩნდება, ბრმასავით მოდის).

პოლიციელი. ისაა...

მადლენი. აჰ, რა ამადელევებელია. რა კარგად თამაშობს. მართლა ბრმაა?

პოლიციელი. არ ვიცი, არ უთქვამთ.

მადლენი. საცოდავი! კარგს იზამდნენ, ორი თეთრი ჯოხი რომ მიეცათ: ერთი პოლიციელის პატარა ჯოხი, რომლითაც თვითონვე გაიგებდა გზას, მეორე კი დიდი, ბრმებისა... (პოლიციელს). შეიძლება ქული მოვიხადო? არ შეიძლება? ვისი უნდა მრცხვენოდეს? ჯერ ისევ პატარა ვარ.

პოლიციელი. რაღაცას ლაპარაკობს, გაჩუმდით. არ ისმის.

მადლენი (პოლიციელს). ალბათ იმიტომ, რომ ყრუც იქნება...

შუბერტი (პატარა სცენიდან). სადა ვარ?

მადლენი (პოლიციელს). სად არის?

პოლიციელი (მადლენს). მოითმინეთ. გვეტყვიან. როლშია.

შუბერტი. ...ქუჩაში... გზაში... ტბაზე... ხალხში... დამეში... ცაში... ქვეყანაზე...

მადლენი (პოლიციელს). რას ამბობს, სადაო?

პოლიციელი (მადლენს). ყველგანო...

მადლენი (ხმაშალა — შუბერტს). ძალზე დაბალია!

პოლიციელი (მადლენს). ბოლოს და ბოლოს გაჩუმდით! უხერხულია.

შუბერტი. ...წრდილები იღვიძებენ...

მადლენი (პოლიციელს). რაო!.. მაშ აქ რისთვის მოვედით, მარტო იმი-

ტომ, რომ ფული გადავიხადოთ და ტაში დავუკრათ? (შუბერტს) უფრო ხმამაღლა!
უფრო ხმამაღლა!

შუბერტი (თამაშს აგრძელებს). ...ნოსტალგია, ნახვრეტები, სამყაროს ნარჩენები...

მადლენი (პოლიციელს). რისი თქმა უნდა?

პოლიციელი (მადლენს). ამბობს, სამყაროს ნარჩენებიო...

შუბერტი (ისევ ისე). პირდაღებული ხერელი...

პოლიციელი (მადლენს - ყურში). პირდაღებული ხერელი...

მადლენი (პოლიციელს). არანორმალურია. ავადმყოფია. მიწაზე ფეხი არ უდგას.

პოლიციელი (მადლენს). ზემოთ აქვს მიბჯენილი.

მადლენი (პოლიციელს). აჰ, დიას! მართალია! (აღტაცებით). რა ადვილად ხედებით ყველაფერს, ძვირფასო!

შუბერტი (თამაშს აგრძელებს). ჩემი დამორჩილება... ჩემი დამორჩილება... სინათლის წყვილია... შავი ვარსკვლავები... უცოდინარობისაგან ვიტანჯები...

მადლენი (პოლიციელს). ეს მსახიობი რა გვარია?

პოლიციელი. შუბერტი.

მადლენი (პოლიციელს). ვიმედოვნებ, მუსიკოსი არაა!

პოლიციელი (მადლენს). დამწვიდით.

მადლენი (ძალიან ხმამაღლა - შუბერტს). უფრო ხმადაბლა!

შუბერტი. სხეული ცრემლებით დამისველდა. სად არის სილაამაზე? სად არის სიკეთე? სად არის სიყვარული? აღარაფერი მახსოვს.

მადლენი. ახლა ამისი დრო არ არის. სუფლიორი არა ჰყავს!

შუბერტი (სასოწარკვეთილი ხმით). ჩემი დაგლეჯილი სათამაშოები... ჩემი დამტვრეული სათამაშოები... ჩემი ბავშვობის სათამაშოები...

მადლენი. ბავშვურია!

პოლიციელი (მადლენს). თქვენი შენიშვნა დროულად მერვენება.

შუბერტი (ისევ სასოწარკვეთილად). მე ბებერი ვარ... მე ბებერი ვარ...

მადლენი. არ ემჩნევა. აჭარბებს. უნდა, რომ შეიბრალონ.

შუბერტი. ოდესღაც... ოდესღაც...

მადლენი. კიდევ რაო?

პოლიციელი (მადლენს). მე ასე მგონია თავის წარსულს იხსენებს, ძვირფასო.

მადლენი. წარსულიც რომ გავიხსენოთ, საქმე სად წავა... სათქმელი იცოცხლე გვაქვს, მაგრამ უშალავთ ხან მორცხვობის, ხანაც თავმდაბლობის გამო.

შუბერტი. ...ოდესღაც... დიდი ქარი ამოვარდა...

(უფრო მეტად აკუნესლება).

მადლენი. ტირის...

პოლიციელი (მადლენს). ქარის ხმაურს გამოხატავს... ტყეში.

შუბერტი (თამაშს აგრძელებს). ქარი ტყვეს არხეებს. სინათლემ სქელი სინელე გახია. ქარიშხლის სიღრმეში, ჰორიზონტზე, ბუმბერაზი შავი ფარდა ირხევა...

მადლენი. როგორ? როგორ?

შუბერტი (თამაშს აგრძელებს). ...სიღრმეში, ნათელ უკუნეთში, ოცნების სიმშვიდეში, გრივალში ჩაძირული ერთი სასწაულებრივი ქალაქი მოჩანს...

მადლენი (პოლიციელს). ერთი რა?

პოლიციელი. ქალაქი! ქალაქი!

მადლენი. გავიგე.

შუბერტი (თამაშ აგრძელებს). ...ან ერთი სასწაულებრივი ბაღი, მჩქეფარე შადრევანი. წყლის ცეკვა. ცეცხლის ყვავილები ღამეში...

მადლენი. ამასაც სჯერა, რომ პოეტია? უგემოვნო პარნასიზმ-სიმბოლიზმ-სიურრეალიზმი!

შუბერტი (ისევ ისე). ...გაყინული ცეცხლის სასახლე, კაშკაშა ქანდაკებები, გავარვარებული ზღვები, კონტინენტები გიზგიზებენ ღამეებში, თოვლის ოკეანეებში!

მადლენი. თვალთმაქცია! იდიოტია! მატყუარაა!

პოლიციელი (ყვირილით — შუბერტს, სანახევროდ პოლიციელია, სანახევროდ კი — გაოცებული მაყურებელი). მის შავ ჩრდილს შკაფიოდ ამჩნევ სინათლეზე? ან, იქნებ მისი კაშკაშა აჩრდილი გენვენება სიბნელეში?

შუბერტი. ცეცხლი ნაკლებად ანათებს. სასახლე ნაკლებად კაშკაშებს. ჩაბნელებულია.

პოლიციელი (შუბერტს). ცოტა მაინც გვითხარი, რასაც გრძნობ?... როგორი შეგრძნება გაქვს? თქვი!

მადლენი (პოლიციელს). ძვირფასო, კარგს ვიზამთ თუ დარჩენილ საღამოს კაბარეში გვატარებთ...

შუბერტი (თამაშ აგრძელებს). ...მზიარულება... მწუხარება... უთანხმოება... სიმშვიდე... სისავსე... სიცარიელე... სასოწარკვეთილი იმედი. თავს ძლიერად ვგრძნობ, თავს სუსტად ვგრძნობ. თავს კარგად ვგრძნობ. ვგრძნობ, განსაკუთრებით ვგრძნობ. ისევ ვგრძნობ...

მადლენი (პოლიციელს). ყველაფერი წინააღმდეგობითაა სასვე.

პოლიციელი (შუბერტს). მერე? მერე? (მადლენს). ერთი წუთით, ძვირფასო, მაპატიეთ...

შუბერტი (დრიალით). ქრება? ჩაქრა. ღამე გარს მერტყმის. მხოლოდ ერთი სხივი მიიწვეს მადლა მძიმედ.

მადლენი (პოლიციელს). ძვირფასო, ეს ცრუბენტელობა...

შუბერტი. უკანასკნელი ნაპერწკალია...

მადლენი (პატარა სცენის ფარდა დაეშევა). მადლენი ტაშს უკრავს). ძალზე ბანალურია. შეიძლებოდა გაცილებით მიმზიდველი ყოფილიყო... ანდა, სულ ცოტა, ჭკუის სასწავლებელი მაინც.

პოლიციელი (შუბერტს, რომელიც ფარდის იქით იმალება). ასე არ გამოვა, უნდა იარო! (მადლენს). ცრუ გზას დაადგა. სწორ გზას უნდა დაუბრუნდეს!

მადლენი. გამოვიძახოთ.

(ტაშს უკრავენ. შუბერტის თავი, მცირე სცენის ფარდიდან, ერთი წუთით გამოჩნდება და ისევ იმალება).

პოლიციელი. შუბერტ, შუბერტ, შუბერტ, კარგად მისმინე, შალოს პოვნაა საჭირო. სიკვდილ-სიცოცხლის ამბავია. იცოდე, ეს შენი მოვალეობაა. კაცობრიობის ბედი მთლიანად შენზეა დამოკიდებული. ძნელი არ არის, საკმარისია გაგახსენდეს. გაიხსენე და ყველაფერს ნათელი მოეფინება... (მადლენს). ძალიან დაბლა ჩავიდა. საჭიროა ზემოთ ამოვიდეს... ცოტა მაინც...

მადლენი (მორცხვად — პოლიციელს). არადა რა კარგად გრძნობდა თავს.

პოლიციელი (შუბერტს). მანდა ხარ? მანდა ხარ?

(მცირე სცენა ქრება. შუბერტი სხვა მხრიდან გამოჩნდება).

შუბერტი. ჩემს მოგონებებში ვიძირები.

პოლიციელი. მეთოდურად ჩაიძირე.

მადლენი (შუბერტს). მეთოლურად ჩაიძირე. დაიჯერე, რასაც გავუბნებ...
ბიან.

შუბერტი. ჯერ ზედაპირზე ვარ.

პოლიციელი. კარგია, ჩემო მეგობარო, კარგია.

შუბერტი (მადლენს). ნუთუ რაიმე გავახსენდა?!

პოლიციელი (მადლენს). ხედავ? უკვე უკეთ მიდის საქმე.

შუბერტი. ონფლერი... ცა ლურჯია... არა. სენ-მიშელის მთაზე... არა...
დეიპი... არა, არასოდეს არ ვყოფილვარ... კანში... მით უფრო არა.

პოლიციელი. ტრუვილი, დოვილი...

შუბერტი. არასოდეს ვყოფილვარ.

მადლენი. იქ, არასოდეს ყოფილა.

შუბერტი. კოლიური. არქიტექტორებმა ზვირთებზე ტაძარი ააშენეს.

მადლენი. ბოდავს!

პოლიციელი (მადლენს). ყველაფერი სულელური სიტყვათა თამაშით
დამთავრდება.

შუბერტი. მონტელიარდის არაეითარი კვალი...

პოლიციელი. მართალია. მას მეტსახელად მონტელიარდი ჰქვია. შენ
კი ამტკიცებდი არ ვიცნობ!

მადლენი (შუბერტს). ხედავ?

შუბერტი (გაკვირვებული). აჰ! დიახ... მართალია... რა სასაცილოა... მარ-
თალია.

პოლიციელი. სხვაგან ეძებე. აბა, ჩქარა, ქალაქები...

შუბერტი. პარიზი, პალერმო, პიზა, ბერლინი, ნიუ-იორკი...

პოლიციელი. ხევები, მთები...

მადლენი. მთები. ეს ხომ მაინც არ გვაკლია...

პოლიციელი. ანდებში ნახე, ანდებში... ყოფილხარ იქ?

მადლენი (პოლიციელს). წარმოიდგინეთ რომ არა, ბატონო...

შუბერტი. არა, მაგრამ გეოგრაფიიდან კარგად ვიცი, რომ...

პოლიციელი. გამოვონება რა საჭიროა? პოვნაა საჭირო. აბა, ჩემო მე-
გობარო, ცოტაც ეცადე...

მადლენი. სულ ცოტაც ეცადე.

შუბერტი (ცდილობს თავს ძალა დაატანოს). ძალი „ტ“-თი დაბოლო-
ვებული; მონტელიარდი „დ“-თი დაბოლოვებული; „ტ“-თი დაბოლოვებული,
„დ“-თი დაბოლოვებული...

(რეჟისორის სურვილისდა მიხედვით შეიძლება სინათლეზე პერსონაჟის გა-
მოჩენაც, რომელსაც ხელში მთამსვლელის ჯოხი, ან თოკი, ან თხილამურები უჭ-
ირავს, რამდენიმე ხნის შერე ეს პერსონაჟი უნდა გაქრეს).

შუბერტი. ზედაპირს მიფუყვები, ოკეანეს ვსერავ და ესპანეთში გადავ-
დივარ. საფრანგეთისაკენ მივემართები. მებაფეები შესაღმებთან. ნარბონი, მარ-
სელი, ექსი, შთანთქმული ქალაქი. არლი, ავინიონი, მისი პაპები, მისი ვირები,
მისი სასახლეები. შორს კი მონტლანი.

მადლენი. ტყემ გზა გადაუჭრა.

პოლიციელი. შაინც იაროს.

შუბერტი. ტყეში შევდივარ. რა სიგრილე! სადამოა?

მადლენი. ტყე ხშირია...

პოლიციელი. ნუ ვეშინია.

შუბერტი. ნაკადულები ჩურჩულებენ. ბალახი საქამრემდე მწვდება. ფრი-
ნკელთა ფრთები ჩემს სახეს ეხებიან. ბილიკი გაქრა. მადლენ, ხელი მომეცი.

პოლიციელი (მადლენს). არ მისცე ხელი.
მადლენი (შუბერტს). ხელს არ მოგცემ. არ შეიძლება.

პოლიციელი (შუბერტს). მარტომ უნდა გააღწიო. წინ იყურე. თავი ას-
წი!

შუბერტი. ხეებს შორის მზე ანათებს. ცისფერი სინათლეა. წინ სწრაფად
მივიწვევ. ტოტებს ვიშორებ გზიდან. ოც ნაბიჯზე ტყის მჭრელები მუშაობენ.
უსტვენენ...

მადლენი. ალბათ ნამდვილი ტყის მჭრელები არ არიან...

პოლიციელი (მადლენს). ჩუმა!

შუბერტი. დღის სინათლე მიმაცილებს. ტყიდან გავდივარ... ვარდისფერ
სოფელში.

მადლენი. ჩემი საყვარელი ფერი...

შუბერტი. დაბალი სახლებია.

პოლიციელი. ხედავ ვინმეს?

შუბერტი. ვერ ადრეა. დარაბები დახურულია. მოედანი დაცარიელებუ-
ლია. ერთი შადრევანია და ერთიც ქანდაკება. მივრბივარ. მესმის ჩემივე ხის ქო-
შების ექო...

მადლენი (მხრებს იჩნავს). ხის ქოშები?

პოლიციელი. წინ, წინ, წინ.

მადლენი. წინ, წინ, წინ, წინ, წინ, წინ, წინ, წინ...

შუბერტი. ვაკეა. ოღნავ მალღდება. ნაბიჯებს ვაღვამ. მთის ძირასა
ვარ.

პოლიციელი. ადი.

შუბერტი. მივხოხავ. ბილიკი ციცაბოა. კლდეზე ვეკიდები. ტყე უპარ
მოვიტოვე. სოფელი სულ ქვევითაა. წინ მივიწვევ. მარჯვნივ ტბაა.

პოლიციელი. ადი.

მადლენი. ადიო, გითხრეს, თუ შევიძლია, ადი. თუ შევიძლია!

შუბერტი. რა ციცაბოა! ეკლიანი ბუჩქები, ქვები. ტბა გადავლახე. ვამ-
ჩნევ ხმელთაშუა ზღვას.

პოლიციელი. ადი, ადი.

მადლენი. ადი, რადგან გითხრა, ადი.

შუბერტი. ერთი ძელაღა დარჩენილა. უკანასკნელი ცხოველი. ბრმა ბუ.
ერთი ჩიტაც არ არის. წყაროც არსად ჩანს... ნაკვალევაც არ შეიმჩნევა... აღარც
ექო გამოსცემს ხმას. ჰორიზონტზე მივსეირნობ.

პოლიციელი. რას ხედავ?

შუბერტი. უდაბნოს.

პოლიციელი. უფრო მაღლა ადი.

მადლენი. ადი, რაკი საჭიროა, ადი.

შუბერტი. ქვებზე ჩამოვეკიდე. ვცურდები. ეკლებს ვებლაუჭები. ოთხზე
მივცოცავ... აჰ! სიმადლეს ვერ ვიტან... სულ კლდეებზე რატომ უნდა ვიძრომი-
ალო... მარტო მე რატომ უნდა ვაკეთო იბულებით შეუძლებელი?..

მადლენი (პოლიციელს). შეუძლებელია... უთხარი რამე. (შუბერტს). არც
კი გრცხვენია.

შუბერტი. მწყურია. მცხელა. ოფლად ვიღვრები.

პოლიციელი. შუბლის მოსაწმენდადაც არ შეჩერდე. მე რე მოიწმინდე,
რა საჩქაროა, ადი.

შუბერტი. ...ისე დავიღალე...

მადლენი. უკვე! (პოლიციელს) დამიჯერეთ, ბატონო უფროსო ინსპექტო-
რო, სულაც არ მიკვირს, რომ სიმარჯვე აკლია.

პოლიციელი (შუბერტს). ზარმაცო!

მადლენი (პოლიციელს). ყოველთვის ასეთი ზარმაცი იყო, მაგისი ხედიდან არაფერი გამოვიდოდა.

შუბერტი. ერთი პატარა ჩრდილიც არ არის. მზე უზარმაზარია. პაპანაქებაა. ვიხრჩობი. ვიწვი.

პოლიციელი. უკვე შორს აღარ უნდა იყოს. ხომ ხედავ, იწვები...

მადლენი (ისე, რომ პოლიციელმა არ გაიგოს). შენს მაგიურად სხვისი გაგზავნა მერჩია...

შუბერტი. წინ მეორე მთა აღიმართა. უნაპრალო კლდეა. სული მეზუთება.

პოლიციელი. უფრო მაღლა, უფრო მაღლა.

მადლენი (ძალიან ჩქარა, ხან პოლიციელს, ხანაც შუბერტს). უფრო მაღლა! ვეღარ სუნთქავს. უფრო მაღლა! ჩვენზე მაღლა რატომ უნდა ავიდეს? სჯობს ჩამოხვიდე. უფრო მაღლა. უფრო დაბლა. უფრო მაღლა.

პოლიციელი. ადი, ადი!

მადლენი. უფრო მაღლა! უფრო დაბლა!

შუბერტი. ხელები გამისისხლიანდა.

მადლენი (შუბერტს). უფრო მაღლა! უფრო დაბლა!

პოლიციელი. ჩამოცოცდი.

შუბერტი (განაგრძობს თავის უმოძრაო ხვლას). ამქვეყნად მართლობა ძალზე მძიმეა! ვაჭიშვილი რომ მყოლოდა...

მადლენი. ქალიშვილი მერჩივნა. ბიჭები უმადურები არიან!

პოლიციელი (ფეხების ბაკუნით). შენი აზრები სხვა დროისთვის შემონახე. (შუბერტს). ადი, დროს ნუ კარგავ.

მადლენი. უფრო მაღლა! უფრო დაბლა!

შუბერტი. მე მხოლოდ ადამიანი ვარ, უპირველეს ყოვლისა.

პოლიციელი. ბოლომდე უნდა იყო, ბოლომდე.

მადლენი (შუბერტს). ბოლომდე იყავი.

შუბერტი. აარააა!. არა!. მუხლის გამართვა აღარ შემიძლია. აღარ შემიძლია!

პოლიციელი. აბა, უკანასკნელი ძალა მოიკრიბე.

მადლენი. უკანასკნელი ძალ-ღონე მოიკრიბე. არ მოიკრიბო! მოიკრიბე!

შუბერტი. ასე, ასე, ასე... პლატფორმა!.. ცაზე მონტბელიარდის ნაკვალევი არა ჩანს.

მადლენი (პოლიციელს). გაგვექცევა, ბატონო უფროსო ინსპექტორო,

პოლიციელი (მადლენს არ უსმენს, შუბერტს). ეძებე, ეძებე.

მადლენი (შუბერტს). ეძებე! არ ეძებო! ეძებე! არ ეძებო! (პოლიციელს).

გაგეკათ.

შუბერტი. აღარ არის... აღარ არის... აღარ არის...

მადლენი. რა აღარ არის?

შუბერტი. ქალაქი, ტყე, მინდორი, ზღვა, ცა. მართო მე ვარ.

მადლენი. აქ ორნი ვიქნებით.

პოლიციელი. რას ამბობს? რისი თქმა უნდა? მალე! მონტბელიარდი!

შუბერტი. ვეგაგარ და მაინც დავრებივარ.

მადლენი. დაფრინავს... შუბერტი! მისმინე...

შუბერტი. მარტო ვარ. ფეხები წამერთვა. თაებრუ არ მეხვევა ...სიკვდილისა აღარ მეშინია.

პოლიციელი. ჩემთვის ყველაფერი სულერთია.

მადლენი. ჩვენზე იფიქრე. მართლობა ხეირს არ დაგაყრის. ნუ მივკატოვებ... მოწყალე იყავი და შეგვიბრალე! (ქალი მათხოვრად გადაიქცევა). პური არა მაქვს ჩემს შვილებს რომ ვაჭამო. ოთხი ბავშვი მყავს. ჩემი ქმარი ციხეში

ზის. საავადმყოფოდან ახლა გამოვედი. კეთილო ბატონო... კეთილო ბატონო...
 (პოლიციელს). ახლა მაინც შეისმინეთ ჩემი, ბატონო უფროსო ინსპექტორო!
პოლიციელი (შუბერტს). კაცობრიობის სოლიდარობის ხმა გესმის?
 (იქით). ძალიან შორს გაუშვი. ახლა კი გაგვეტყუა. (ყვირილით). შუბერტ,
 შუბერტ, შუბერტ... ჩემო მეგობარო, ჩემო ძვირფასო, ჩვენ ორივე ცდომილები
 ვართ.

მადლენი (პოლიციელს). მე უკვე ვითხარით.

პოლიციელი (მადლენს სილას გააწნავს). შენი აზრი არ მაინტერესებს.

მადლენი (პოლიციელს). მომიტყვეთ, ბატონო უფროსო ინსპექტორო.

პოლიციელი (შუბერტს). შენი ვაღია მალის მოძებნა. შენი ვაღია მა-
 ლოს მოძებნა! შენს მეგობრებს ნუ უღალატებ! მალე მოძებნე! ხომ ხედავ, არ
 ეძებ, არ ათვალეურებ. წინ იფურე! მისმინე! მიპასუხე! მიპასუხე...

მადლენი. უპასუხე.

(რათა შუბერტი დაბლა ჩამოვიდეს, მადლენი და პოლიციელი ამქვეყნიური
 ცხოვრების უპირატესობას უმტკიცებენ. მათი თამაში უფრო და უფრო გრო-
 ტესკული ხდება და კლოუნადაძვე მიდის).

შუბერტი. იენისის დილაა. ჰაერი უფრო მსუბუქია, ვიდრე თვით ჰაერი.
 მე უფრო მსუბუქი ვარ, ვიდრე ჰაერი. მზე უფრო დიდ სინათლეში ენთება, ვიდრე
 თვით მზეა. გზას თავისუფლად ვიკვლევი. ფორმები გაქრა. ავღივარ... ავღივარ...
 სინათლე ჩქეფს... ავღივარ...

მადლენი. გარბის!.. ხომ ვითხარით, ბატონო უფროსო ინსპექტორო...
 არ მინდა, არაფერი არ მინდა. (შუბერტს). თან მაინც წამიყვანე.

პოლიციელი (შუბერტს). შენ ამას ვერ გაბედავ... ექს!.. ბინძურო...

შუბერტი (თავის თავს ელაპარაკება). გაქცევა შემიძლია... ქვევიდან...
 შემიძლია... გადახტომა... ერთი ნაბიჯი... მსუბუქი... ერთი...

პოლიციელი (სამხედრო მარშით). ერთი-ორი, ერთი-ორი... იარაღის
 ხმარება გასწავლე. სოფლის მწერალი იყავი... სიყრუეს აღარ მოიგონებ. დეზე-
 რტირი არა ხარ... შენს ადიუტანტს პატივისცემას არ მოაკლებ!.. დისციპლინა!
 (უკრავს ნაღარა). სამშობლოს, რომლის შევილიც ხარ, შენი თავი სჭირდება.

მადლენი (შუბერტს). მე მხოლოდ შენთვის ვიბრძევი.

პოლიციელი (შუბერტს). ცხოვრება და კარიერა წინა გაქვს! მდიდარი
 იქნები, ბედნიერი, სულელი და საელჩოს მრჩეველი! აი, შენი თანამდებობა!
 (იგი შუბერტს ქაღალდის უწყვდის. შუბერტი მისკენ არ იყურება. ახლა პოლი-
 ციელი და მადლენი მართავენ სპექტაკლს). რაკი არ გაფრინდა, ჯერ არაფერი
 დაგვიკარგავს.

მადლენი (შუბერტს, რომელიც უმოძრაოდ დგას). აი, ოქრო. აი,
 ხილი...

პოლიციელი. შენი მტრების თავები ლანგარზე დადებული მოგართვეს.

მადლენი. ისე იძიებ შურს, როგორადაც მოისურვებ. შენ შურს სადის-
 ტურად იძიებ!

პოლიციელი. არქიპისკოპოსს გაგზავნი.

მადლენი. პაპს!

პოლიციელი. თუ გინდა... (მადლენს). არ უნდა ალბათ... (შუბერტს).
 თუ გინდა ხელახლა დაიწყო ცხოვრება. გადადამ პირველ ნაბიჯებს... საკუთარ
 თავს შეიცნობ...

შუბერტი (არც უყურებს და არც ესმის მათი). საცალფეხო ხიდზე გავდი-
 ვარ. ძალიან მალაა და ყველაფერს ზემოდან გადმოვცქერი. ფრენა შემიძლია!

(პოლიციელი და მადლენი შუბერტს ხელს სტაცებენ).

მადლენი. ჩქარა!.. სიმძიმე უნდა მივეუმატოთ ცოტა...

პოლიციელი (მადლენს). მთელი საქმე აურიე...

მადლენი (პოლიციელს). ალბათ ცოტა თქვენი ბრალიცაა, ბატონო უფროსო ინსპექტორო...

პოლიციელი (მადლენს). არა, შენია. მხარი არ დამიჭირე. ვერ გამიგე. უკერვილო თანაშემწე მომცეს, საცოდავი, სულელი ქალი...

(მადლენი ტირის).

მადლენი. ოჰ! ბატონო უფროსო ინსპექტორო!

პოლიციელი (მადლენს). სულელი!. დიახ, სულელი... სულელი... სულელი... (უცხად შუბერტს მიუბრუნდება). გაზაფხული ძალზე ლამაზია ჩვენს მდელოებში. ზამთარი წყნარი იცის. ზაფხულში არასოდეს წვიმს...

მადლენი (პოლიციელს ტირილით). ვცდილობდი ხელი შემეწყვო, ბატონო უფროსო ინსპექტორო. ყველაფერი გავაკეთე, რაც კი შემიძლო.

პოლიციელი (მადლენს). სულელი! სულელი!

მადლენი. მართალი ბრძანდებით, ბატონო უფროსო ინსპექტორო.

პოლიციელი (შუბერტს სასოწარკვეთილი ხმით). ვინც შალოს იპოვის, ჯილდო ეკუთვნის! თუ თავს ღირსეულად გაართმევ, სიმდიდრეც გერგება, ფორმის ტანსაცმელიც, პატივი და ღირსებაც. მეტი რაღა გინდა!

შუბერტი. ფრენა შემიძლია.

მადლენი და პოლიციელი (შუბერტს ჩაებლაუჭებიან). არა, არა, არა! არ გაფრინდე!

შუბერტი. სინათლეში ვცურავ. (სცენაზე საშინელი სიბნელეა). სინათლე ჩემში შემოიჭრა. გაოცება მიბყრობს...

პოლიციელის მოჩხიმი ხმა. გაოცების ზღვარს ვერ გადალახავს.

მადლენის ხმა. ფრთხილად, შუბერტ... ნუ გავიწყდება თავბრუს ხვევა რომ გაქვს ხოლმე.

შუბერტის ხმა. მე სინათლე ვარ! ვფრინავ!

მადლენის ხმა. ჩამოვარდი! ჩაქრი!

პოლიციელის ხმა. ბრავო, მადლენ!

შუბერტის ხმა (მწუხარედ). ოჰ!.. ცუდად ვარ... ყველაფერი მტკივა!..

(ისმის შუბერტის კენესა. სცენა ნათდება. შუბერტი ქაღალდების დიდ ყუთშია ჩაფლული. მადლენი და პოლიციელი მის კვერდით დგანან. სცენაზეა ახალი პერსონაჟიც, ვიღაც ქალბატონი, რომელიც გულგრილი სახით, მარცხნივ, კედლის ახლოს, სკამზე ზის).

პოლიციელი (შუბერტს). აბა, ჩემო ბიჭო.

შუბერტი. სადა ვარ?

პოლიციელი. მოაბრუნე თავი, ყვეწო!

შუბერტი. დახე, თქვენც აქა ხართ, ბატონო უფროსო ინსპექტორო? როგორ მოახერხეთ ჩემს ხსოვნაში შემოსვლა?

პოლიციელი. ფეხდაფეხ... მოგ-ყვე-ბო-დი. საბედნიეროდ!

მადლენი. ოჰ! დიახ, საბედნიეროდ!

პოლიციელი (შუბერტს). აბა, წამოდექი! (ყურებში ჩააველებს ხელს). აქ რომ არ ვყოფილიყავი... რომ არ დამეჭირა შენი თავი... მერყევი ხარ, ამჩატებული. მახსოვრობა გღალატობს, ყველაფერი დაგავიწყდა. შენი მოვალეობა დაგავიწყდა. აი, შენი მთავარი შეცდომა. ძალიან მძიმე ხარ. ძალიან მსუბუქი ხარ.

მადლენი. მე მჯონია, უფრო მძიმეა, ვიდრე მსუბუქი.

პოლიციელი (მადლენს). არ მიყვარს, როცა საწინააღმდეგო აზრებს გამოსთქვამენ! **(შუბერტს).** უნდა მოგარჩინო... ამისთვისა ვარ აქ.
შუბერტი. ასე გგონია ვწვერვალდიან ჩამოვედი, და უფრო მადლიდანაც. **(შუბერტის საქციელი უფრო და უფრო ბავშვური ხდება).**

პოლიციელი. ამას არავინ გთხოვდა!

შუბერტი. გზა ამერია... მცივია... ფეხები სველი მაქვს... ზურგი გამეყინა.

მშრალი ხალათი გაქვთ?

მადლენი. ოჰ! ზურგი გაყვინა!

პოლიციელი (მადლენს). უნებისყოფობის ბრალია.

შუბერტი (როგორც ბავშვი, თავს რომ იცავს). რა ჩემი ბრალია... მადლენს არ ვეძებე. ვერ ვიპოვე... რა ჩემი ბრალია... თქვენ ხომ თვალ-ყურს მადევნებდით და ყველაფერი კარგად დანახეთ... ცრუპენტელა არა ვარ.

მადლენი (პოლიციელს). გონებაჩლუნგია. რამ შემართვევინა ამისთანა კაცი. ახალგაზრდობისას კიდეც არა უშავდა. **(შუბერტს).** ხედავ? **(პოლიციელს).** ეშმაკია, ბატონო უფროსო ინსპექტორო. აკი გაგაფრთხილეთ კიდეც. თვალთმაქციცაა!.. თანაც მისუსტებულია... გამძლიერებული კვებაა საჭირო, რომ მოსუქდეს.

პოლიციელი (შუბერტს). გონება ჩლუნგი გაქვს, როგორ შეგიერთო ამისთანა კაცი. ახალგაზრდობისას კიდეც არა გიშავდა. ხედავ? ეშმაკი ხარ. აკი გაგაფრთხილეთ კიდეც. თვალთმაქციცაა!.. თანაც მისუსტებული ხარ. ცოტა უნდა მოსუქდე...

შუბერტი (პოლიციელს). მადლენამაც ეს არა თქვა? თქვენ მხოლოდ მისი სიტყვები გაიმეორეთ, ბატონო უფროსო ინსპექტორო...

მადლენი (შუბერტს). არა გრცხვენია, ასე რომ ელაპარაკები ბატონ უფროსს ინსპექტორს?

პოლიციელი (გაბრაზებული). ზრდილობა უნდა გასწავლო! საცოდავო! უბადრუკო! უბადრუკო!

მადლენი (პოლიციელს, რომელიც არ უსმენს). საჭმელებს კარგად ვამზადებ. ამას კი მშვენიერი მადა აქვს...

პოლიციელი (მადლენს). თქვენ მედიცინას ვერ მასწავლით, ქალბატონო, ვიცი ჩემი ხელობა. თქვენი ბიჭი ცხვირით დაეცა და გზააბნეულია. ძალა არ გააჩნია. ცოტა უნდა გაიზარდოს...

მადლენი (შუბერტს). გაიგე, რაც ექიმმა თქვა? კიდეც შეგიძლია უკანალით დაცემა!

პოლიციელი (უფრო და უფრო შმაგდება). ცხადია, შეუძლია, იგივე აზრით, როგორც აქამდე, მადლიდან დაბლა. დაბლიდან მადლა. მადლიდან დაბლა და ასე შემდეგ. მოჯადოებული წრეა!

მადლენი (პოლიციელს). ვაი, რომ აღარაფერი უფარვა. **(სვედიანი ზმით, ქალბატონს, რომელიც გულცივად და ჩუმად ზის).** ასე არ არის, ქალბატონო? **(შუბერტს).** კიდეც გყოფნის თავხედობა, რომ ბატონ უფროსს ინსპექტორს უთხრა, ცუდი ნებისყოფააო?

პოლიციელი. აკი გითხარით. მიძიმეა, მაშინ, როცა მსუბუქი უნდა იყოს. ძალიან მსუბუქია მაშინ, როცა მძიმე უნდა იყოს. წონასწორობა აქვს დარღვეული. არაფრის გაკეთება აღარ შეუძლია.

მადლენი (შუბერტს). შენ რეალობის გრძნობა აღარა გაქვს.

შუბერტი (ტირილით). მარიუსსაც ემახიან, მარინსაც, ლუგასტიკსაც, პერბინასაც, მაშეკროშსაც... მისი უკანასკნელი სახელი მაშეკროში იყო!..

პოლიციელი. ხომ ხედავ, რაღაცეები იცი, ცრუპენტელავ! ძალას მოიკრებ და ისევე წახვალ სამეხნელად. პირდაპირ მიხნისაკენ სწრაფვა უნდა შესძლო.

(ქალბატონს). ასე არ არის, ქალბატონო? (ქალბატონი არ პასუხობს, ფუფუნა კოლიციელი პასუხს არც ელის). გასწავლი რომ გზაში დრო არ დაკარგო.

მადლენი (შუბერტს). ამასობაში, ეგ მაშეკროში გაიქცა კიდეც... დროს არ კარგავს, არც ზარმაცია და პირველიც იქნება.

პოლიციელი (შუბერტს). ძალას შევმატებ და მორჩილებასაც გასწავლი.

მადლენი (შუბერტს). მორჩილება ყოველთვის საჭიროა.

(პოლიციელი ჯდება და სკამს აქანავებს).

მადლენი (ქალბატონს). ასე არ არის, ქალბატონო?

პოლიციელი (მადლენს ხმაძაღლა უყვირის). მიდინარ თუ არა ყავის მოსატანად?

მადლენი. სიამოვნებით, ბატონო უფროსო ინსპექტორო!

(სამზარეულოში მიდის).

პოლიციელი (მადლენს). ორივესთვის!

(როცა მადლენი გადის, სიღრმის შემინული კარიდან ნიკოლა შემოდის. იგი დიდია, შავი წვერი აქვს, თვალები ძილისაგან დახიებულია, თმა აწეწია, ტანსაცმელი დაჭმუჭნია. ისეთი ხაზე აქვს, თითქოს ვიღაცას ეს-ესაა გაუღვიძებიაო).

ნიკოლა (შემოსვლისას). საღამო!

შუბერტი (ისეთი ხმით, რომელიც არც შიშს გამოხატავს, არც იმედს, არც გაოცებას). დახე, ნიკოლა! ლექსი დაამთავრე?!

(პოლიციელი უკმაყოფილოა ახალი პერსონაჟის გამოჩენით. შეწუხებული უყურებს ნიკოლას. ერთბაშად სკამიდან წამოიწეებს. კარს გახედავს, თითქოს გაქცევა უნდაო).

შუბერტი (პოლიციელს). ეს არის ნიკოლა ღე.¹

პოლიციელი (ცოტა პირქუშად). რუსეთის მეფე?

შუბერტი. არა, ბატონო, ღე მისი გვარია. დ აოსტროფი და ე. (ქალბატონს, რომელიც არ უპასუხებს). ასე არ არის, ქალბატონო?

ნიკოლა (თან ლაპარაკობს, თან ხელებს იქნევს). განაგრძეთ, განაგრძეთ. ჩემი გულისთვის ნუ გაჩერდებით! ნუ მერიდებით!

(მოშორებით წითელ სავარძელში ჩაჯდება. შემოდის მადლენი, შემოაქვს ყავა, ვერავის ვერ ხედავს, ფინჯანს ბუფეტზე დებს და გადის. ამას ბევრჯერ გაიმეორებს, შეუჩერებლად, სიარულის ტემპს თანდათან მოუმატებს. ფინჯანები მოაქვს და მოაქვს, ბუფეტზე დააწვინებს, მთელ ბუფეტს ფარავს).

შუბერტი (ნიკოლას). ლექსით კმაყოფილი ხარ?

ნიკოლა (შუბერტს). მეძინა. დასვენება მერჩია. (აღუშფოთველ ქალბატონს). ასე არ არის, ქალბატონო?

1. აქ სიტყვათა თამაშია, რაც რეპლიკის საბაზს იძლევა: „რუსეთის მეფეა?“, რადგანაც ფრანგული „deux“ „დე“ — „ორს“ ნიშნავს, აქ რუსეთის იმპერატორი ნიკოლოზ მეორე ივლესხმება.

(პოლიციელი ერთს გადახედავს და შუბერტს გონზე მოიყვანს, მერე ჩანთიდან ფურცელს ამოიღებს და იატაკზე დააგდება. შუბერტს თითქოს ქაღალდის ალება უნდაო).

პოლიციელი (ცივაღ). ნუ შეწუხდები. ალება ძნელი არ არის. არ აიღო, მანდაც კარგად არის. (გამომცდელად — შუბერტს). ძალა უნდა მოიკრიბო. მახსოვრობა გლალატობს და ნახერეტებითა გაქვს სავსე, ამიტომაც ვერ იპოვე ძალი. ჩვენ უნდა ამოვაგსოთ შენი მახსოვრობის ნახერეტები!

ნიკოლა (ახველებს). უკაცრავად!

პოლიციელი (ნიკოლას ახლო შეგობარივით თვალს ჩაუკრავს. მერე მონური მორჩილებით). არა უშავს. (თავმდაბლად — ნიკოლას). თქვენ პოეტი ხართ, ბატონო? (უგრძნობ ქალბატონს). პოეტი! (მერე თავისი ჩანთიდან პურის ქერქს იღებს და შუბერტს აწვდის). ჭამე!

შუბერტი. უკვე ვისადილე, ბატონო უფროსო ინსპექტორო, არა მშობა. საღამოთი ბევრს არ გვახლებით...

პოლიციელი. ჭამე!

შუბერტი. არ მინდა, გარწმუნებთ.

პოლიციელი. ჭამას გიბრძანებ, ძალა რომ აღიდგინო. თქვენი მახსოვრობის ნახერეტები რომ ამოიგსოს!

შუბერტი (საცოდავად). აჰ! თუ მაიძულებთ...

(ზიზღიანი სახით პურის ქერქი ნელა მიაქვს პირთან. გმინავს).

პოლიციელი. უფრო ჩქარა. აბა, უფრო ჩქარა. უკვე საკმაო დრო დაკარგეთ!

(შუბერტი პურის ქერქს ძლივს ღრღნის).

შუბერტი. ნამდვილი ხის ქერქია, მუხისა. (აღუშფოთებელ ქალბატონს). ასე არ არის, ქალბატონო?

ნიკოლა (ადგილიდან არ იძვრის. პოლიციელს). რას ფიქრობთ, ბატონო უფროსო ინსპექტორო, უარყოფაზე და გულგრილობაზე?

პოლიციელი (ნიკოლას). ერთი წუთით... მომიტკვეთ. (შუბერტს). კარგია. სასარგებლოა. (ნიკოლას). იცით, ძვირფასო ბატონო, ჩემი მოვალეობაა უბრალოდ მივიღო და გამოვიყენო.

შუბერტი. მეტისმეტად მკაცრია!

პოლიციელი (შუბერტს). აბა, ეგეთები არ იყოს. თავის მოკატუნებას ნუ დამიწყებ. ჩქარა, ლეჭე!

ნიკოლა (პოლიციელს). თქვენ მართო ჩინოვნიკი არა ხართ, თქვენ მოაზროვნე არსებაცა ხართ!.. როგორც ლერწამი... თქვენ პიროვნება ხართ...

პოლიციელი. მე მხოლოდ ჯარისკაცი ვარ, ბატონო...

ნიკოლა (ირონიის გარეშე). გილოცავთ.

შუბერტი (კვნესის). მეტისმეტად მაგარია.

პოლიციელი (შუბერტს). ლეჭე!

(შუბერტი ბავშვივით უხმობს მაღლენს, რომელიც სიარულსა და ზუფებზე ფინჯნების დალაგებას აგრძელებს).

შუბერტი. მაღლენ... მაღლენ...

(მაღლენი გადის, შემოდის, გადის, შემოდის და ვურადლებას არ ცეკვს).

პოლიციელი (შუბერტს). თავი დაანებე! ყბა ამუშავე! ყბა ამუშავე!
შუბერტი (ტირილით). შომიტყვეთ, ბატონო უფროსო ინსპექტორო, მო-
მიტყვეთ, გვედრებით...

(იღვჭება).

პოლიციელი. ცრემლები არ მაღლეგებს.

შუბერტი (შეუნერებლად იღვჭება). კბილი მომტყდა. სისხლი მდის!

პოლიციელი. უფრო სწრაფად, აბა. ინქარე, ღეჭე, ღეჭე, გადაყლაპე!
ნიკოლა. მე ბევრი ვიფიქრე თეატრის განახლების შესაძლებლობაზე.
როგორ შეიძლება თეატრში სიახლის შეტანა? თქვენ რას ფიქრობთ, ბატონო
უფროსო ინსპექტორო?

პოლიციელი (შუბერტს). სწრაფად, აბა! (ნიკოლას). თქვენი შეკითხვა
არ მესმის.

შუბერტი. ვაი!

პოლიციელი (შუბერტს). ღეჭე!

(მაღლენის მისვლა-მოსვლა უფრო ჩქარდება).

ნიკოლა (პოლიციელს). მე ირაციონალურ თეატრზე ვოცნებობ.

პოლიციელი (ნიკოლას, თან შუბერტს თვალს არ აცილებს). არაარის-
ტოტელურ თეატრზე?

ნიკოლა. ზუსტად. (აღუშფოთებელ ქალბატონს). თქვენ რაღას იტყვით,
ქალბატონო?

შუბერტი. სასა სულ გადამიტყავდა. ენა დამეფხაჭანა!..

ნიკოლა. თანამედროვე თეატრი, ჯერ კიდევ ძველ ფორმებშია ჩაკეტილი.
ვიღაც პოლ ბურჟეს ფსიქოლოგიის იქით აღარ მიდის...

პოლიციელი. დიახ. ვიღაც პოლ ბურჟე! (შუბერტს). ყლაპე!..

ნიკოლა. თანამედროვე თეატრი, იცით ძვირფასო მეგობარო, არ შეეფე-
რება ჩვენი ეპოქის კულტურის სტილს. არ ეთანხმება ჩვენი დროის გონების გა-
მოჩენის ანსამბლს...

პოლიციელი (შუბერტს). ღეჭე! ყლაპე!..

ნიკოლა. აუცილებელია ანგარიში ვაუწიონ ახალ ლოგიკას, განახლებას,
რომელსაც ახალი ფსიქოლოგია მოაქვს... ანტაგონიზმის ფსიქოლოგიას...

პოლიციელი (ნიკოლას). ფსიქოლოგია, დიახ, ბატონო!..

შუბერტი (პირი სავსე აქვს). ფსი-ქო-ლო-გი-ა ა-ხა-ლ...

პოლიციელი (შუბერტს). ჭამე. როცა ჭამას მორჩები, მაშინ ილაპარა-
კებ! (ნიკოლას). ვისმენთ. სიურრეალისტური თეატრი?

ნიკოლა. სიურრეალიზმი, ოცნების რელიეფია...

პოლიციელი (ნიკოლას). რელიეფი? (შუბერტს). ღეჭე, ყლაპე!

ნიკოლა. შთამაგონებელი... (აუღელვებელ ქალბატონს). ასე არ არის,
ქალბატონო? (პოლიციელს). სხვა ლოგიკას, სხვა ფსიქოლოგიას შთამაგონებს.
არაწინააღმდეგობის წინააღმდეგობაში მაგდებს. ჩვენ ხასიათების იდენტურობის
ერთიანობის პრინციპს ვწირავთ მოძრაობის დინამიური ფსიქოლოგიის სასარ-
გებლოდ... ჩვენ აღარ ვიქნებით ჩვენ... ინდივიდუალობა არ არსებობს. არსებობს
მხოლოდ წინააღმდეგობრივი ძალები, ან არაწინააღმდეგობრივი... ლუი პასკოს

დიდებულმა წიგნმა „ლოგიკა და წინააღმდეგობამ“ დაგაინტერესაო?..

შუბერტი (ტირილით). ვაი! ვაი! (ნიკოლას, ლეჰვით და კენხით). ჩვენ ვწი-რა-ვით... ერთიანობის...

პოლიციელი (შუბერტს). ეს შენი საქმე არ არის. ჭამე...

ნიკოლა. ხასიათები თავის ფორმას კარგავს, უფრომოდ იქცევა, თითო-ეული პერსონაჟი სხვაზე მეტია... (აღუშფოთებულ ქალბატონს). ასე არ არის, ქალბატონო?

პოლიციელი (ნიკოლას). ამგვარად, ისინი გაზდებიან უფრო მეტად... (შუბერტს). ჭამე... (ნიკოლას). ...სხვები, ვიდრე თვითონ არიან?

ნიკოლა. ცხადია, რაც შეეხება მოქმედებასა და მიზეზობრიობას, ამაზე ნულა ვილაპარაკებთ. ჩვენ მას აბსოლუტურად გვერდი უნდა ავუართო... მათა ძველი, უხეში, მეტისმეტად ნათელი ფორმა, ყალბია. როგორც ყოველივე ის, რაც ცხადია... აღარც დრამაა, აღარც ტრაგედია; ტრაგიკული კომიკური ხდება; კომიკური ტრაგიკულია, და ცხოვრება მხიარულდება იქცევა... ცხოვრება მხიარული ხდება...

პოლიციელი (შუბერტს). ყლაპე! ჭამე... (ნიკოლას). არ გეთანხმებით... თუმცა თქვენს გენიალურ აზრებს ძალიან დიდად ვაფასებ... (შუბერტს). ჭამე! ყლაპე! ლეჰე! (ნიკოლას). მე არისტოტელური ლოგიკურობით, საკუთარი თავის ერთგული ვრჩები, ჩემი მოვალეობის ერთგული, უფროსების პატივისმცემელი... აბსურდისა არა მჯერა. ყველაფერი დალაგებულია, დაწყობილი, ყველაფერი გასაგებია... (შუბერტს). ყლაპე! (ნიკოლას). ...ადამიანის აზროვნებისა და მეცნიერების წინსვლის წყალობით.

ნიკოლა (ქალბატონს). თქვენ რას ფიქრობთ, ქალბატონო?

პოლიციელი. წინ მივიწევე, ბატონო ჩემო, ნაბიჯ-ნაბიჯ წინ მივიწევე... მინდა ვიპოვო მალო, რომლის გვარი „ტ“-ით მთავრდება. (შუბერტს). ჩქარა, ჩქარა. კიდევ ერთი ნაჭერი. აბა, ლეჰე, ყლაპე!

(მადლენის აქეთ-იქით სიარული ფინჯნებით უფრო ჩქარდება).

ნიკოლა. თქვენ ჩემს მოსაზრებებს არ იზიარებთ. და არც მსურს გაიზიაროთ.

პოლიციელი (შუბერტს). ჩქარა, ყლაპე!

ნიკოლა. მაინც თქვენს ღირსებებს ვაღიარებ და მჯერა, ყველაფერი კარგად მოგეხსენებათ.

შუბერტი. მად-ლენს! მად-ლენს!

(პირი საესე აქვს, სახეზე წამოჭარხლებულია. სასოწარკვეთილი ვყირის).

პოლიციელი (ნიკოლას). დიახ, მას განსაკუთრებულ მეურვეობას ვუწევ და მაინტერესებს კიდევ... მაგრამ მასზე ფიქრი ძალზე მდლის...

(შუბერტი ახალ ქერქს მოკბენს და პირში დიდი ნაჭერი უდევს).

შუბერტი. ვაი!

პოლიციელი. ყლაპე!

შუბერტი (პირი საესე აქვს). ვცდილობ... უკეთ... გა... ვაკეთო... არ შე... მი... ძლი... ა...

ნიკოლა (პოლიციელს, რომელიც შუბერტს არ ეშვება). თქვენ ახალი თეატრის პრაქტიკულ რეალობაციაზეც ფიქრობ?

პოლიციელი (შუბერტს). ხომ ხედავ, თუ მთინდომებ, შეგიძლია. ყველას

შეუძლია. მონდომებაა საჭირო. მშვენიერად შეგიძლია! (ნიკოლას). მომიტევეთ, ბატონო, ახლა ამ საკითხზე ლაპარაკი არ შემიძლია. უფლება არა მაქვს, ჯერ ჩემი სამსახურებრივი საათები არ დამთავრებულა!

შუბერტი. ნება მომეცით პატარ-პატარა ნაჭრები ვყლაპო!

პოლიციელი. კეთილი. მაგრამ უფრო ჩქარა! უფრო ჩქარა! უფრო ჩქარა! (ნიკოლას). ჩვენ ამაზე ბევრჯერ ვიკამათებთ!

შუბერტი (პირგამოტენილი. ორი წლის ბავშვივით). მა-მა-მა-დღე-ნნი!

პოლიციელი. აბა, მორჩი! გაჩუმდი! ყლაპე! (ნიკოლას, რომელიც აღარ უსმენს, თავის ფიქრებშია ჩაფლული). შადა არ აქვს. (შუბერტს). ყლაპე!

შუბერტი (შუბლზე ოფლის მოხაწვენდად ხელს გადაისვამს. გული ყელში ებჯინება). მა-ა-დღენნი!

პოლიციელი (წიკვინა ხმით). ყურადღებით, არ აღებინო! ეს არ გიშველის. უკან გადაგყლაპებ იცოდე!

შუბერტი (ყურებთან ხელები მიაქვს). ყურთასმენა წაიღეთ, ბატონო ინსპექტორო.

პოლიციელი (ყვირილით). ...უფროსო ინსპექტორო!

შუბერტი (პირგამოფენილი. ხელები ყურებზე აქვს აფარებული). ...უფროსო ინსპექტორო!

პოლიციელი. დამაახსოვრე, შუბერტ, რასაც გეტყვი. ყურებს თავი დაანებე. ხელს ნუ იფარებ, თუ არა და ჩაგაფარებ იცოდე...

(ყურებიდან ძალით ჩამოაშვებინებს ხელებს).

ნიკოლა (რომელსაც უკანახკნელი რეპლიკების შემდეგ ისეთი სახე აქვს, თითქოს ინტერესით უთვალთვალებსო მომხდარ ამბავს). მაგრამ... მაგრამ... თქვენ რას აკეთებთ? რას აკეთებთ?

პოლიციელი (შუბერტს). ყლაპე! ღეჭე! ყლაპე! ღეჭე! ყლაპე! ღეჭე! ყლაპე! ღეჭე! ღეჭე! ყლაპე! ღეჭე! ყლაპე! ღეჭე!

შუბერტი (პირგამოტენილი გაუგებარ სიტყვებს იძახის). ჰე... გლ... თქვენ... ხავ... კლონ... იფ... ოლ...

პოლიციელი (შუბერტს). რა თქვი?

შუბერტი (რაც პირში აქვს, ხელზე გადმოიფურთხებს). რომ იცოდეთ, რა მშვენიერია ტაძრების სვეტები და გოგოების მუხლები!

ნიკოლა (პოლიციელს, რომელიც საკუთარი საქმიანობა დაკავებული და არ უსმენს). მაინც რას უკეთებთ ამ ბავშვს?

პოლიციელი (შუბერტს). სისულელეებს ამბობ, იმის მაგივრად რომ ყლაპო. მაგიდასთან არ ლაპარაკობენ! უფურე, ამ ცინგლიანს! არა გრცხვენია! ბავშვი ხომ აღარა ხარ! ყველაფერი ხელახლა გადაყლაპე! ჩქარა!

შუბერტი. დიახ, ბატონო უფროსო ინსპექტორო... (რაც გადმოაფურთხა ისევ პირში იყრის და პოლიციელს მიაშტერდება). ...ა... ი...

პოლიციელი. ესეც!.. (პირში პურის მეორე ნაჭურს ჩრის). ღეჭე!.. ყლაპე!..

შუბერტი (ძალიან უჭირს. თავს ძალას ატანს, რომ დაღეჭოს და გადაყლაპოს, მაინც ვერ ახერხებს). ...ი... სა...

პოლიციელი. რა?

ნიკოლა (პოლიციელს). ის ამბობს, რომ ხისაა, რკინისაა. არ გადაიყლაპა...

პება. ვერ ხედავთ? (აღუშფოთებულ ქალბატონს). ასე არ არის, ქალბატონო?

პოლიციელი (შუბერტს). ნებისყოფა არა გაქვს!

მადლენი (ფინჯნებით დატვირთული უკანასკნელად შემოვა, მაგიდაზე დააწყო. ყურადღებას არავინ აქცევს). აი, ყავა! ეს კი ჩაია!

ნიკოლა (პოლიციელს). მთელი ძალ-ღონე უნდა დაძაბოს. საბრალო ბავ-
შვი! ეს ხეა, თუ რკინა, ყელში აქვს გაჭედვით.

მადლენი (ნიკოლას). თავს იცავს. ყველაფერს უთქვენოდაც გაა-
კეთებს.

(შუბერტი დაყვირებას ცდილობს. ვერ ახერხებს, სული ეხუთება).

პოლიციელი (შუბერტს). უფრო ჩქარა! უფრო ჩქარა! არ ვითხარი, ახ-
ლავე გადაყლაპე ყველაფერი მეთქი?!

(განრისხებული პოლიციელი შუბერტისკენ გაიწევეს, პირს გაუხსნის და პი-
რში მუშტის ჩასანრელად ეშაღდება. პოლიციელმა წინასწარ სახელოები უნდა
აიკაპიწოს).

ნიკოლა უცბად წამოხტება, უსიტყვოდ, მუქარით მიუახლოვდება პოლიცი-
ელს და წინ გაუჩერდება).

მადლენი (გაკვირვებული). რას აპირებს?

(პოლიციელი შუბერტის თავს ხელს გაუშვებს. შუბერტი ამ სცენას უსიტყ-
ვოდ უთვალთვალებს, თან ღეჭვას განაგრძობს. პოლიციელი ნიკოლას ჩარევით
განცვიფრებულია. ხმა შეეცვლება, უკანკალებს და ნიკოლას ეუბნება):

პოლიციელი. ბატონო ნიკოლა, მე ხომ ჩემს მოვალეობას ვასრულებ!
აქ იმისთვის კი არ მოვსულვარ, რომ გამასულელონ! უნდა გავიგო, სად იმალე-
ბა მალე, რომლის გვარიც ასო „ტ“-ით მთავრდება. სხვა მეთოდი არ არსებობს.
არჩევანი არა მაქვს. რაც შეეხება თქვენს მეგობარს, რომელიც, იმედი მაქვს,
ერთ მშვენიერ დღეს ჩემი მეგობარიც გახდება... (უნგუნებს შუბერტზე, რომელიც
იღეჭება და იღეჭება). ...პატივს ვცემ, დიახ, გულწრფელად! თქვენც, ჩემო ძვი-
რფასო, ბატონო ნიკოლა დ'ე, თქვენც პატივს გცემთ. ხშირად მომიხსენია თქვენი
ნაწარმოებების ქება, თქვენზეც...

მადლენი (ნიკოლას). ბატონი პატივს გცემს, ნიკოლა.

ნიკოლა (პოლიციელს). ცრუობთ!

პოლიციელი და მადლენი. ოჰ!

ნიკოლა (პოლიციელს). სიმართლე თუ გნებავთ ის არის, რომ მე არაფერს
არ ვწერ, და მაინც მაქვთ!

პოლიციელი (თავზარდაცემული). არა, დიახ ბატონო, არა, თქვენ წერთ!
(მომეტებული შიშით). თქვენ უნდა წერთ...

ნიკოლა. აზრი არა აქვს. ჩვენ გვეყავს იონესკო და იონესკო, სრულიად
საკმარისია!

პოლიციელი. მაგრამ, სათქმელი ყოველთვის არის... (შიშისაგან აკან-
კალებს, ქალბატონს). ასე არ არის, ქალბატონო?

ქალბატონი. არა! არა! ქალბატონს ნუ მეძახით. დამიძახეთ ქალიშვი-
ლო!..

მადლენი (ნიკოლას). ბატონი უფროსი ინსპექტორი მართალია, ყოველთვის არის რაღაც სათქმელი, რადგან თანამედროვე სამყარო გახრწნის პროცესშია. შენ კი შეეძლია გახრწნის მოწმე იყო!

ნიკოლა (ღრიალით). აი, დარდი..

პოლიციელი (უფრო და უფრო კანკალებს). დიახ, ბატონო!

ნიკოლა (ზიზღით უფურებს პოლიციელის ცხვირს). აი, დარდი, პატივს მცემთ თუ არა! (პოლიციელს პიჯაკის საყელოში ჩაეჭიდება). არა გვერათ, რომ ვიცი ხართ?

(შუბერტი იღეჭება ისევ და ვლავავს. ამ სცენას უფურებს და ისიც შემინებულია. დამნაშავეს ხახვ აქვს. პირი გამოტენილი აქვს და საუბარში ვერ ერევა).

მადლენი. აბა, აბა, აბა...

პოლიციელი (აღშფოთების მწვერვალზეა, გაშტერებული ხან დაჯდება, ხან ადგება. სკამს გადაადგებს. სკამი იმტვრევა). მე?.. მე?..

მადლენი. ყავა მიირთვით!

შუბერტი (წამოიყვირებს). ცუდი აღარა ვარ. ყველაფერი გადაველაპე! ყველაფერი გადაველაპე!

(შუბერტს ყურადღებას არავენ აქცევს).

ნიკოლა (პოლიციელს). დიახ, თქვენ, თქვენ...

პოლიციელი (ერეშლები ჩამოსცივია). ოპ!.. ეს უკვე მეტისმეტია! (ტირილით – მადლენს, რომელიც მაგიდაზე დაყრილ ფინჯნებს აწესრიგებს). გმადლობთ, მადლენ, ყავისათვის! (ტირილით). ეს ბოროტებაა! უსამართლო-ნაა!..

შუბერტი. ცუდი აღარა ვარ. ყველაფერი გადაველაპე. ცუდი აღარა ვარ!

(დგება და მხიარულად ცმუკავს).

მადლენი (ნიკოლას, რომელსაც ემჩნევა, რომ პოლიციელისთვის საშიში ხდება). შენ სტუმართმოყვარეობის კანონებს ვერ დაარღვეე!

პოლიციელი (ნიკოლას). მე არ მინდოდა თქვენი მეგობრის გასულელება!.. გეფიცებით!.. თვითონ ძალით შემომიყვანა, მე არ მინდოდა. ვჭკარობდი... ამით დაიჟინეს და თავისი გაიტანეს...

მადლენი (ნიკოლას). სიმართლეს ამბობს!

შუბერტი (ისევ ისე). ცუდი აღარა ვარ. ყველაფერი გადაველაპე. ახლა სათამაშოდ წასვლა შემიძლია.

ნიკოლა (უღმობლად და ცივად – პოლიციელს). შეიგნეთ თქვენი შეცდომა, ოღონდ იმგვარად კი არა, როგორც თქვენ გინდათ!

(ეს ისეთი ტონით არის ნათქვამი, რომ შუბერტი ხტუნაობას შეწყვეტს. მოძრაობა ჩერდება. მოქმედი პირები გაშტერებულები მიანერდებიან ნიკოლას, რომელიც უკვე სიტუაციის არბიტრია).

აოლიციელი (ძლივსღა ახერხებს ლაპარაკს). მაშ რატომღა, ღმერთო ჩემო?! მე თქვენთვის არაფერი დამიშავებია.

უშუბრტი. ვერ დავიჯერებდი, თუ ასეთი სიძულვილი შეგეძლო.

მადლენი (პოლიციელისადმი თანაგრძობით აღვსილი). საცოდავო, შენი თვალები დედამიწის ყველა საშინელებს ხედავს... სახე როგორ გაგთეთრებია... კეთილშობილური ნაკეთები დამაზინებია... შე საცოდავო, შე საცოდავო...

აოლიციელი (შემრწუნებული). მადლობა ხომ გადაგიხადეთ, მადლენ, ყავისათვის? (ნიკოლას). მე მხოლოდ იარაღი ვარ, ბატონო; მორჩილებით ხელბშეკრული ჯარისკაცი. ზრდილი, პატიოსანი, ყველასგან პატივდებული... და თანაც... მე მხოლოდ ოცი წლისა ვარ, ბატონო!.

ნიკოლა (ულმობლად). ჩემთვის სულერთია. მე ორმოცდახუთი წლისა ვარ!

უშუბრტი (თითებზე ითვლის). კიდევ ორი...

(ნიკოლა უზარმაზარ დანას ამოიღებს).

მადლენი. ნიკოლა, ვიდრე რამეს ჩაიდენდე, დაფიქრდი!..

აოლიციელი. ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო...

(ტუნები უკანკალებს).

უშუბრტი. აკანკალებს. ეტყობა სცივა!

აოლიციელი. დიახ, მცივა... აჰ!

(პოლიციელი ყვირის. ნიკოლა მის ირგვლივ ნელა დააბიჯებს და დანას იქნებს).

მადლენი. არადა, რადიატორები დიდებულად მუშაობს... ნიკოლა ჭკვიანად იყავი!..

(პოლიციელი მზად არის თავის დასაცავად. გზას იკაფავს. ისმის ხმაური).

უშუბრტი (ძლიერად). მერალი სუნი ასდის!.. (პოლიციელს). შარვალში ჩასვრა ვერ არის კარგი საქმე.

მადლენი (შუბერტს). ანგარიშს არაფერს უწევ? დაჯექი შენს ადგილზე! (შეკფურებს ნიკოლას). რა გამოხედვა აქვს! ეს აღარა ხუმრობს!

(ნიკოლა დანას ასწევს).

აოლიციელი. მიშველეთ!

მადლენი (ნაბიჯსაც არ გადაადგამს, არც შუბერტი ინძრევა). ნიკოლა, სულ წითელი ხარ. ფრთხილად. უფრთხილდი, დამბლა არ დაგეცეს! შეიძლება მამაშენივით მოვივიდეს!

(ნიკოლა პოლიციელს ერთხელ დაარტყამს დანას. პოლიციელი დატრიალდება).

პოლიციელი (ტრიალ-ტრიალით). გაუმარჯოს თეთრების რასას!
შუბერტი, ხელის შემლა უკვე გვიანაა.

(ნიკოლას სახე მოღრეცია, გამძვინვარებული, დანას შეორედ დაჰკრავს).

პოლიციელი (ისევ ტრიალ-ტრიალით). მინდოდა... სიკვდილის შემდეგ
ორდენი...

მადლენი (პოლიციელს). გეკნება, ჩემო საყვარელო, პრეზიდენტს და-
ვურეკავ...

(ნიკოლა მესამედ არტყამს დანას).

მადლენი (უეცრად). შეჩერდი, შეჩერდი!..

შუბერტი (გამკიცხავად). ეჰ, ნიკოლა!

პოლიციელი (ნიკოლა უძრავად დგას. ხელში დანა უჭირავს. პოლიცი-
ელი ერთხელაც შემოტრიალდება). მე... მოვალეობის... მსხვერპლი... ვარ!

(მერე გასისხლიანებული დაეცემა).

მადლენი (პოლიციელს მივარდება და სინჯავს). საცოდავი! გულში მოხ-
ვდა! (შუბერტს და ნიკოლას). მომეხმარეთ! (ნიკოლა გასისხლიანებულ დანას
გადაადებს. საშივე ასწევს მიცვალებულს და დივანზე დაახვეწებენ). დასანანია,
რომ ეს ყოველივე ჩვენს სახლში მოხდა! (მადლენი მიცვალებულს თავქვეშ ბა-
ლიშს აკოუდებს). აი, ასე! საცოდავი, პატარა... (ნიკოლას). გამოდის... გამოდის
რომ, ახლა უკვე ეს ახალგაზრდა კაცი გვაკლია, რომელიც შენ მოჰკალი... ოჰ,
ეს შენი მძულვარება პოლიციისადმი... რა უნდა ექნათ? ვინდა მოვეხმარება
მალოს პონაში? ვინ? ვინ?

ნიკოლა. იქნებ ავჩქარდი...

მადლენი. ახლა ასე ლაპარაკობ. ყველანი ასეთები ხართ...

შუბერტი. დიახ, ჩვენ ყველანი ასეთები ვართ...

მადლენი. ჯერ დაუფიქრებლად გააკეთებთ რაღაცას, მერე კი ნანობთ!..
ჩვენ მალე გვჭირდება! მისმა თავგანწირვამ (პოლიციელს გადახედავს). უშე-
დეგოდ არ უნდა ჩაიაროს! მოვალეობის საცოდავი მსხვერპლი!

ნიკოლა. მე გიპოვით მალოს.

მადლენი. ბრავო, ნიკოლა!

ნიკოლა (პოლიციელის სხეულს). არა. შენი თავგანწირვა ამაოდ არ ჩა-
ივლის. (შუბერტს). შენ დამეხმარები.

შუბერტი. არა! თავიდან დაწყება აღარა მსურს!

მადლენი (შუბერტს). გული არა გაქვს. რაღაცა უნდა გვაკეთოთ ამ ბი-
ჭისათვის, გაიგე?

(უჩვენებს პოლიციელს).

შუბერტი (უკმაყოფილო ბავშვივით ფეხებს აბაკუნებს). არა! არ მინდა!
არა! არ მინ-და!

მადლენი. ურჩი ქმრები არ მიყვარს! რა გინდა ამით ქნა, არა გრცხვე-
ნია?!

(შუბერტი მაინც განაგრძობს ტირილს, მაგრამ სახეზე უკვე მორჩი-
ლება ეტყობა).

ნიკოლა (პოლიციელის ადგილზე დაჯდება და შუბერტს პირში სწრის პუ-
რის ნაჭურვს). აბა, ჭამე, ჭამე, რომ შენი მახსოვრობის ნახევრეტები ამოვა-
სოთ!

შუბერტი. არა მშია.

მადლენი. გული არა გაქვს? დაემორჩილე ნიკოლას!

შუბერტი (პურის ნაჭურვს იღებს და შოგინდან ღრღნის). ცუ-დად მექ-
ცი-ვით!..

ნიკოლა (პოლიციელის ხმით). აბა, ლაპარაკს თავი დაანებე! ყლაპე! ღე-
ჭე! ყლაპე! ღეჭე!

შუბერტი (პირგამოტენილი). მეც, მეც მოვალეობის მსხვერპლი ვარ!

ნიკოლა. მეც!

მადლენი. ჩვენ ყველანი მოვალეობის მსხვერპლი ვართ! (შუბერტს).
ყლაპე! ღეჭე!

ნიკოლა. ყლაპე! ღეჭე!

მადლენი (შუბერტსა და ნიკოლას). ყლაპეთ! ღეჭეთ! ღეჭეთ! ყლა-
პეთ!

შუბერტი (ღეჭვა-ღეჭვით მადლენსა და ნიკოლას). ღეჭეთ! ყლაპეთ! ღე-
ჭეთ! ყლაპეთ!

ნიკოლა (შუბერტსა და მადლენს). ღეჭეთ! ყლაპეთ! ღეჭეთ! ყლაპეთ!

(უტყვი ქალბატონი სამი დანარჩენი მოქმედი პირისკენ წავა).

ქალბატონი. ღეჭეთ! ყლაპეთ! ღეჭეთ! ყლაპეთ!

(ამასობაში, ვიდრე ყველა მოქმედი პერსონაჟი საკუთარ თავს და ერთმანეთს
უბრძამებენ, „ყლაპე, ღეჭეო“, ფარდაც ეშვება).

ფარდა

ფრანგულიდან თარგმნა
დავით ქახიანი.